

Τίτλος πρωτοτύπου: Spöksonaten

Απαγορεύεται χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη κάθε είδους ανατύπωση ή δημοσίευση μέρους ή όλου του κειμένου — αυτής της συγκεκριμένης μετάφρασης.

Copyright: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΛΑΖΟΣ
Ασκληπιού 3,
106 79 ΑΘΗΝΑ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ

Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ

Μετάφραση: Κ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ

Έκδόσεις «Δωδώνη»
Αθήνα — Γιάννινα
1986

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο ΓΕΡΟ-ΧΟΥΜΕΛ

Ο ΦΟΙΤΗΤΗΣ, το όνομά του είναι 'Αρκενχολτζ

Η ΓΑΛΑΤΟΥ, ένα φάντασμα

Η ΘΥΡΩΡΟΣ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΞΕΝΟΥ

Η ΜΑΥΡΟΝΤΥΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑ

Ο ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ

Η ΜΟΥΜΙΑ, σύζυγος του Συνταγματάρχη

Η ΝΕΑ, που υποτίθεται ότι είναι κόρη του Συνταγματάρχη
αλλά στην πραγματικότητα είναι κόρη του γερο-ΧούμελΟ ΔΑΝΔΗΣ, που ονομάζεται βαρόνος Σκάνσενγκοργκ και είναι
αρραβωνιασμένος με τη Μαυροντυμένη Κυρία

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ, στην υπηρεσία του Χούμελ

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ, ο υπηρέτης του Συνταγματάρχη

Η ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΙΑ, μία ασπρομάλλα γριά, παλιότερα
αρραβωνιασμένη με τον Χούμελ

Η ΜΑΓΕΙΡΙΣΣΑ

ΖΗΤΙΑΝΟΙ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Η σκηνή δείχνει το πρώτο και το δεύτερο πάτωμα ενός μοντέρνου γωνιακού σπιτιού. Στ' αριστερά το σπίτι συνεχίζει σε πτέρυγες· στα δεξιά, έχει πρόσοψη σε δρόμο, που υποτίθεται ότι συνεχίζονται σε δεξιάς γωνίες προς τους χαμηλούς προβολείς της σκηνής.

Το διαμέρισμα στο ισόγειο τελειώνει μ' ένα στρογγυλό δωμάτιο στη γωνία. Από πάνω βρίσκεται ένα μπαλκόνι, που ανήκει στο διαμέρισμα του δεύτερου πατώματος. Ένας ιστός σημαίας είναι μπηγμένος στο μπαλκόνι.

Όταν οι σκιές σηκώνονται στα παράθυρα, φαίνεται από μέσα ένα άγαλμα μιας νέας γυναίκας από άσπρο μάρμαρο, που φωτίζεται δυνατά από το φως του ήλιου. Γύρω γύρω είναι στολισμένο με δάφνες. Τα παράθυρα στην αριστερή πλευρά του Στρογγυλού Δωματίου έχουν γλάστρες με μπλε, άσπρους και κόκκινους υάκινθους.

Ένα πάπλωμα από μπλε μετάξι και δύο μαξιλάρια με άσπρες θήκες είναι κρεμασμένα στα κάγκελα του μπαλκονιού, στο δεύτερο πάτωμα. Τα παράθυρα στα αριστερά του μπαλκονιού είναι σκεπασμένα με άσπρα σεντόνια από μέσα. Ένα πράσινο έδρανο βρίσκεται στο πλάι μπροστά από το σπίτι. Η δεξιά γωνία του προσκήνιου καταλαμβάνεται από μια βρύση με πόσιμο νερό· η γωνία αριστερά, από μια διαφημιστική στήλη.

Η κυρία είσοδος του σπιτιού είναι κοντά στην αριστερή πτέρυγα. Μέσα από την ανοιχτή πόρτα φαίνεται το κεφαλόσκαλο και τα σκαλιά από άσπρο μάρμαρο και κιγκλίδωμα από μαόνι με μπρούντζινα στολίσματα. Στο πλάι της εισόδου βρίσκονται δυο δάφνες μέσα σε κάδους.

Στα αριστερά της εισόδου, υπάρχει ένα παράθυρο στο ισόγειο, μ' έναν καθρέφτη παραθύρου απέξω.

Είναι ένα ηλιόλουστο κυριακάτικο πρωινό.

Όταν σηκώνεται η αυλαία, ακούγονται οι καμπάνες των εκκλησιών που ηχούν σε απόσταση.

Οι πόρτες της εισόδου είναι ορθάνοιχτες, και στο χαμηλότερο σκαλί της σκάλας στέκεται η Μαυροντυμένη Κυρία. Δεν κάνει την παραμικρή κίνηση.

Η Θυρωρός σκουπίζει το χωλ. Μετά γυαλίζει τα μπρούντζινα πόμολα στην πόρτα. Στο τέλος ποτίζει τις δάφνες.

Κοντά στη διαφημιστική στήλη, ο γερο-Χούμελ διαβάζει την εφημερίδα του, καθισμένος σε μια αναπηρική πολυθρόνα με τροχούς. Τα μαλλιά και τα γένια του είναι άσπρα. Φοράει γυαλιά.

Η Γαλατού μπαίνει από τον παλιό δρόμο κουβαλώντας μπουκάλια γάλα σ' ένα συρμάτινο κοφίνι. Φοράει ένα ελαφρό φόρεμα, καφέ παπούτσια, μαύρες κάλτσες και άσπρο καπελάκι.

Βγάζει το καπελάκι της και το κρεμάει στη βρύση· σκουπίζει τον ιδρώτα από το μέτωπό της· πίνει από τό κύπελλο· πλένει τα χέρια της στη λεκάνη της βρύσης και σιάζει τα μαλλιά της χρησιμοποιώντας το νερό της λεκάνης σαν καθρέφτη.

Μια καμπάνα ατμόπλοιου ακούγεται απέξω. Έπειτα η ησυχία σπάει επιδέξια (ταιριαστά) από μερικές μπάσες νότες από το όργανο της κοντινής εκκλησίας.

Όταν η ησυχία βασιλεύει ξανά και η Γαλατού έχει τελειώσει την τουαλέτα της, μπαίνει από τα αριστερά ο Φοιτητής, αζύριτος και δείχνοντας καθαρά ότι πέρασε μια νύχτα χωρίς ύπνο. Πηγαίνει στη βρύση κατευθείαν. Ακολουθεί σιωπή.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μπορώ να πάρω το κύπελλο;

(Η Γαλατού τραβιέται πίσω με το κύπελλο).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δεν τέλειωσες ακόμη;

(Η Γαλατού τον κοιτάζει με τρόπο).

ΧΟΥΜΕΛ, μόνος του: Με ποιον μιλάει; Δε βλέπω κανέναν. Μου φαίνεται τρελός.

(Συνεχίζει να τους κοιτάζει με φανερό έκπληξη).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Γιατί με κοιτάζεις έτσι; Φαίνομαι τόσο τρομερός; Είμαι αλήθεια πως δεν κοιμήθηκα καθόλου και υποθέτω πως

νομίζεις ότι πέρασα μια νύχτα κάνοντας...

(Η Γαλατού μένει όπως πριν).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Νομίζεις πως έπινα, ε; Μυρίζω κρασί;

(Η Γαλατού μένει όπως πριν).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δεν ξυρίστηκα, βέβαια... Εί! Δωσ' μου μια γουλιά νερό, κορίτσι. Μου αξίζει. (Πάυση). Λοιπόν; Πρέπει να σου πω ο ίδιος, πως πέρασα τη νύχτα επιδέοντας πληγές και περιποιούμενος τους πληγωμένους... Βλέπεις, ήμουν εκεί την ώρα που έπεσε το σπίτι, χτες... Τώρα τα ξέρεις όλα.

(Η Γαλατού ξεπλένει το κύπελλο, το γεμίζει νερό και του το δίνει).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ευχαριστώ!

(Η Γαλατού μένει ακίνητη).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, διατακτικά: Θα μου 'κανες μια χάρη; (Πάυση). Τα μάτια μου είναι ερεθισμένα, κόκκινα, όπως βλέπεις, και τα χέρια μου έπιασαν πληγές και πτώματα. Είναι επικίνδυνο... Να ακουμπήσω τα μάτια μου μ' αυτά... Μπορείς να πάρεις το μαντίλι μου, που είναι καθαρό, να το βουτήξεις στο δροσερό νερό και να μου πλύνεις τα μάτια; Δε θέλεις να παίξεις τον καλό Σαμαρείτη;

(Η Γαλατού διστάζει στην αρχή, αλλά στο τέλος κάνει αυτό που της ζητάει).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Σ' ευχαριστώ. (Βγάζει το πορτοφόλι του).

(Η Γαλατού κάνει νεύμα υποτιμητικό).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Συγχώρεσε την ελαφρομυαλιά μου. Δεν είμαι ξυπνητός βλέπεις...

(Η Γαλατού εξαφανίζεται).

ΧΟΥΜΕΛ, στο Φοιτητή: Με συγχωρείς ξένη, αλλά άκουσα που ανέφερες το χτεσινό δυστύχημα... Μόλις διάβαζα γι' αυτό στην εφημερίδα...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Το 'χουμε κιόλας στις εφημερίδες;

ΧΟΥΜΕΛ: Τα έχουν όλα. Ακόμη και το πορτρέτο σου. Μόλο που λυπούνται, γιατί δεν μπόρεσαν να μάθουν τ' όνομα του νεαρού φοιτητή, που έκανε τόσο θαυμάσια δουλειά...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, κοιτώντας την εφημερίδα: Ω, εγώ είμαι αυτός; Πάει καλά!

ΧΟΥΜΕΛ: Με ποιον μιλούσες πριν από λίγο;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δεν είδατε; (Παύση).

ΧΟΥΜΕΛ: Θα ήταν αυθάδεια, να ρωτήσω το αξιότιμο όνομά σας;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι σημασία έχει; Δε μ' ενδιαφέρει η δημοσιότητα. Ο φθόνος είναι πάντοτε ανάμικτος με κάθε έπαινο που μπορεί να 'χεις. Η τέχνη να μειώνουνε τους πάντες είναι τόσο ανεπτυγμένη. Εξάλλου, δε ζητάω ανταμοιβή...

ΧΟΥΜΕΛ: Πλούσιος, υποθέτω!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Καθόλου — αντίθετα — φτωχός σαν άστεργο ποντίκι.

ΧΟΥΜΕΛ: Για δεσ... Μου φαίνεται σαν να γνωρίζω τη φωνή σου.

Όταν ήμουν νέος, είχα ένα φίλο που έλεγε πάντα άστεργο αντί άστεγο. Ός τώρα ήταν το μόνο πρόσωπο, που άκουσα, να έχει τέτοια προφορά. Εσύ είσαι ο μοναδικός άλλος... Πιθανόν να είσαι συγγενής του μακαρίτη Άρκενχολτζ, του έμπορου;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ήταν πατέρας μου.

ΧΟΥΜΕΛ: Τι περίεργη είναι η ζωή... σε είδα, όταν ήσουν πολύ μικρός, κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ναι, μου είπαν ότι γεννήθηκα ακριβώς μετά που κήρυξε ο πατέρας μου πτώχευση.

ΧΟΥΜΕΛ: Έτσι έγινε.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μπορώ να μάθω τ' όνομά σας;

ΧΟΥΜΕΛ: Είμαι ο κύριος Χούμελ.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Εσείς είστε; Τότε, θυμάμαι...

ΧΟΥΜΕΛ: Άκουσες ν' αναφέρουν τ' όνομά μου συχνά στο σπίτι σας;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ναι, το άκουσα.

ΧΟΥΜΕΛ: Κι όχι μ' ευχάριστο τρόπο, βέβαια.

(Ο Φοιτητής μένει σιωπηλός).

ΧΟΥΜΕΛ: Αυτό περίμενα. Σου είπαν, υποθέτω, πως εγώ κατέστρεψα τον πατέρα σου; Όλοι που καταστρέφονται από κακές συμβουλές, νομίζουν πως καταστράφηκαν απ' αυτούς που δεν μπόρεσαν να εξαπατήσουν. (Παύση). Το γεγονός, όμως, είναι πως ο πατέρας σου μου άρπαξε δεκαεφτά χιλιάδες κορόνες, που αντιπροσώπευαν όλες τις οικονομίες μου τότε.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Είναι παράξενο που την ίδια ιστορία μπορεί να την πει κανείς με δυο εντελώς διαφορετικούς τρόπους.

ΧΟΥΜΕΛ: Νομίζεις πως δεν ξέρω την αλήθεια;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πώς μπορώ να πω, τι νομίζω. Ο πατέρας μου δε συνή-

θιζε να λείι ψέματα.

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι, σωστά, ένας πατέρας ποτέ δε λείι ψέματα... Αλλά κι εγώ είμαι πατέρας, και γι' αυτό το λόγο...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι προσπαθείτε να κάνετε;

ΧΟΥΜΕΛ: Έσωσα τον πατέρα σου από τη φτώχεια, κι αυτός με πλήρωσε με το ανελέητο μίσος που γεννάει η υποχρέωση... Έμαθε στην οικογένειά του να μιλάει άσχημα για μένα.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ίσως τον κάνετε αχάριστο, δηλητηριάζοντας τη βοήθεια αυτή, που λέτε, με ταπεινώση που ήταν περιττή.

ΧΟΥΜΕΛ: Κάθε βοήθεια είναι ταπεινωτική, κύριε.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Και τι ζητάτε από μένα, τώρα;

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι τα λεφτά πίσω. Αλλά αν μου έκανες μια μικρή εξυπηρέτηση, πού και πού, θα θεωρούσα πως πληρώθηκα καλά. Είμαι σακάτης, όπως βλέπεις. Μερικοί λένε πως είναι από δικό μου λάθος. Άλλοι το ρίχνουν στους γονείς μου. Εγώ προτιμώ να το ρίξω στη ζωή την ίδια, με τίς παγίδες της. Το να ξεφύγει κανείς από αυτές, είναι για να πέσει ίσια μέσα σε άλλες. Όπως βλέπεις δεν μπορώ ν' ανέβω σκάλες ή να χτυπήσω κουδούνια και γι' αυτό σε ρωτώ: Θέλεις να με βοηθήσεις λιγάκι;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι μπορώ να κάνω για σας;

ΧΟΥΜΕΛ: Σπρώξε την καρέκλα μου, για ν' αρχίσουμε, να μπορέσω να διαβάσω τα προγράμματα στη στήλη. Θέλω να δω τι παίζουν σήμερα.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, σπρώχνοντας την πολυθρόνα όπως του ζήτησε: Δεν έχετε υπηρετή;

ΧΟΥΜΕΛ: Ναι, αλλά πήγε για ένα θέλημα. Θα γυρίσει γρήγορα.

Είσαι φοιτητής της ιατρικής;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Όχι, σπουδάζω φιλολογία, αλλά δεν ξέρω τι επάγγελμα να διαλέξω...

ΧΟΥΜΕΛ: Καλά, καλά! Είσαι καλός στα μαθηματικά;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αρκετά.

ΧΟΥΜΕΛ: Ωραία! Θα σ' ενδιέφερε να πιάσεις μια θέση;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ναι, γιατί όχι;

ΧΟΥΜΕΛ: Περιήγηση! (Μελετώντας τα προγράμματα). Παίζουν τις Βαλκυρίες στην απογευματινή... Τότε ο Συνταγματάρχης θα είναι εκεί με την κόρη του και καθώς πάντα κρατάει την

τελευταία θέση στην έκτη σειρά, θα σε βάλω δίπλα του... Μπορείς σε παρακαλώ να πας σ' εκείνο τον τηλεφωνικό θάλαμο και να κλείσεις ένα εισιτήριο για τη θέση ογδόντα δύο, στην έκτη σειρά;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Είναι ανάγκη να πάω στην όπερα μεσημεριάτικα;

ΧΟΥΜΕΛ: Ναι. 'Ακουσέ με και δε θα χάσεις. Θέλω να σε δω ευτυχισμένο, πλούσιο και τιμημένο. Το ντεμπούτο σου χτες τη νύχτα στο ρόλο του γενναίου σωτήρα, θα σ' έχει κάνει ένδοξο αύριο και τότε το όνομά σου θα αξίζει πολλά.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, *πηγαίνοντας στο τηλέφωνο:* Τι γελοία περιπέτεια!

ΧΟΥΜΕΛ: Είσαι σπόρτσμαν;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ναι, αυτή ήταν η ατυχία μου.

ΧΟΥΜΕΛ: Τότε θα το κάνουμε καλοτυχία. Πήγαινε και τηλεφώνησε τώρα.

(Ο Φοιτητής βγαίνει, ο Χούμελ ξαναρχίζει να διαβάζει εφημερίδα. Στο μεταξύ η Μαυροντυμένη Κυρία έχει βγει στο πεζοδρόμιο. Στέκεται και μιλάει στη Θυρωρό. Ο Χούμελ μπαίνει στην κουβέντα τους, αλλά τίποτε δεν ακούγεται στο ακροατήριο. Μετά από λίγο ο Φοιτητής επιστρέφει.)

ΧΟΥΜΕΛ: Εντάξει;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τέλειωσε.

ΧΟΥΜΕΛ: Παρατήρησες αυτό το σπίτι;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ναι, το κοίταξα... 'Ετυχε να περνάω χτες, όταν ο ήλιος έκανε κάθε παράθυρο να λάμπει... Και καθώς σκεφτόμουν πόση ομορφιά και πολυτέλεια πρέπει να βρισκόταν μέσα, είπα στο σύντροφό μου: «Δε θά 'ταν όμορφο να έχεις ένα διαμέρισμα στο πέμπτο πάτωμα, μια όμορφη νέα γυναίκα, δύο όμορφα παιδάκια κι ένα εισόδημα είκοσι χιλιάδες κορόνες;»

ΧΟΥΜΕΛ: Αλήθεια, έτσι είπες; Καλά, καλά. Μ' αρέσει πολύ αυτό το σπίτι, πολύ...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Κάνετε επενδύσεις σε σπίτια;

ΧΟΥΜΕΛ: Μμ, ναι! Αλλ' όχι όπως εννοείς.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ξέρετε τους ανθρώπους που μένουν εδώ;

ΧΟΥΜΕΛ: 'Όλους. 'Ενας άνθρωπος της ηλικίας μου τους ξέρει όλους, και τους γονείς τους και τους παππούδες και κατά κάποιο τρόπο βρίσκει να έχει σχέση με τον καθένα. Είμαι ακριβώς ογδόντα —αλλά κανείς δε με ξέρει— όχι πέρα για πέρα. Μ'

ενδιαφέρει πολύ η μοίρα των ανθρώπων.

(Αυτή τη στιγμή σηκώνονται οι σκιές στο Στρογγυλό Δωμάτιο στο ισόγειο και φαίνεται ο Συνταγματάρχης ντυμένος πολιτικά. Πηγαίνει σ' ένα παράθυρο και βλέπει έξω το θερμόμετρο. 'Υστερα γυρίζει στο δωμάτιο και στέκεται μπροστά στο μαρμάρينو άγαλμα.)

ΧΟΥΜΕΛ: Να ο Συνταγματάρχης, που θα καθίσει δίπλα σου στην όπερα απόψε.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αυτός ο Συνταγματάρχης; Δεν καταλαβαίνω τίποτε. Είναι σαν παραμύθι.

ΧΟΥΜΕΛ: 'Όλη η ζωή μου ήταν σαν μία συλλογή παραμυθιών αγαπητέ μου κύριε. Μόλο που τα παραμύθια είναι διαφορετικά, όλα είναι περασμένα στην ίδια κλωστή, και το κύριο θέμα τους επαναλαμβάνεται σταθερά.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ποιον παριστάνει το άγαλμα;

ΧΟΥΜΕΛ: Τη γυναίκα του φυσικά.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: 'Ηταν πολύ όμορφη;

ΧΟΥΜΕΛ: Μμ —ναι— λοιπόν...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πείτε το.

ΧΟΥΜΕΛ: Ω, δεν μπορείς να βγάλεις καμιά κρίση για τους ανθρώπους, αγόρι μου. Κι αν σου πω ότι αυτή τον άφησε κι αυτός τη χτύπησε, ότι ξαναγύρισε σ' αυτόν, ότι τον παντρεύτηκε για δεύτερη φορά, και τώρα ζει εκεί με τη μορφή μιας μούμιαις, λατρεύοντας το ίδιο το άγαλμά της —τότε θα με νομίζεις για τρελό.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δεν καταλαβαίνω καθόλου.

ΧΟΥΜΕΛ: Δεν περίμενα να μπορέσεις. 'Επειτα είναι το παράθυρο με τους υάκινθους. Εκεί που ζει η κόρη του. Είναι έξω για υπασία τώρα, αλλά θα γυρίσει σπίτι σε λίγο.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Και ποια είναι η Μαυροντυμένη Κυρία που μιλάει στη Θυρωρό;

ΧΟΥΜΕΛ: Η απάντηση είναι μάλλον μπερδεμένη, αλλά έχει κάποια σχέση με το νεκρό στο δεύτερο πάτωμα, που βλέπεις τ' άσπρα σεντόνια.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ποιος ήταν;

ΧΟΥΜΕΛ: Μια ανθρώπινη ύπαρξη σαν εσένα κι εμένα, αλλά το πιο χτυπητό σ' αυτόν ήταν η ματαιοδοξία του... Αν ήσουν γεννη-

μένος Κυριακή, θα μπορούσες να τον δεις να κατεβαίνει τη σκάλα και να βγαίνει στον πλαϊνό δρόμο για να βεβαιωθεί αν η σημαία του Προξενείου είναι μεσίστια. Βλέπεις ήταν Πρόξενος και γλεντούσε με κορόνες και λιοντάρια, φτερωτά καπέλα και πολύχρωμες κορδέλες.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πριν ρωτήσατε αν γεννήθηκα Κυριακή... ναι γεννήθηκα, καταλαβαίνω.

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι! Αλήθεια... Ω, έπρεπε να το ξέρω... Το χρώμα των ματιών σου το δείχνει... Τότε μπορείς να δεις αυτά που άλλοι δεν μπορούν. Παρατήρησες κάτι τέτοιο;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Βεβαίως, δεν μπορώ να πω τι βλέπουν ή δε βλέπουν οι άλλοι, όμως μερικές φορές... Ω, τέτοια πράγματα δε λέγονται.

ΧΟΥΜΕΛ: 'Ημουν σίγουρος γι' αυτό. Μπορείς να μου τα πεις, γιατί εγώ —καταλαβαίνω— τέτοια πράγματα...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Χτες, για παράδειγμα... Κάτι μ' οδήγησε σ' εκείνο το απόμερο δρομάκι, που έπεσε το σπίτι ύστερα... 'Όταν έφτασα εκεί, σταμάτησα μπροστά στο σπίτι, που δεν το είχα δει ποτέ πιο πριν... Παρατήρησα ένα ράγισμα στον τοίχο... Μπορούσα ν' ακούσω τα δοκάρια από το πάτωμα να σπάζουν... 'Όρμησα μπροστά και άρπαξα ένα παιδί που περπατούσε εκείνη τη στιγμή μπροστά από το σπίτι... Την άλλη στιγμή το σπίτι γκρεμιζόταν... Σηκώθηκα, αλλά στα χέρια μου, που νόμιζα ότι κρατούσα το παιδί, δεν είχα τίποτα...

ΧΟΥΜΕΛ: Ναι, πρέπει να πω!... Απ' όσα έχω ακούσει... Παρακαλώ πες μου κάτι: τι σ' έμπρωξε να κάνεις αυτά που έκανες μπροστά στη βρύση λίγο πιο πριν; Γιατί μιλούσες μόνος σου;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δεν είδατε τη Γαλατού που της μιλούσα;

ΧΟΥΜΕΛ, τρομοκρατημένος: Μια Γαλατού;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ναι, το κορίτσι που μου 'δωσε το κύπελλο.

ΧΟΥΜΕΛ: Ω, αυτό ήταν... Ναι, δεν μπορώ να τα δω αυτά, υπάρχουν όμως άλλα πράγματα...

(Μια ασπρομάλλα γριά φαίνεται στο παράθυρο δίπλα στην είσοδο. Κοιτάζει στον καθρέφτη).

ΧΟΥΜΕΛ: Κοίτα αυτή τη γριά στο παράθυρο. Τη βλέπεις; Λοιπόν, ήταν αρραβωνιαστικιά μου κάποτε —εξήντα χρόνια πριν... 'Ηταν είκοσι τότε... Δεν πειράζει, δε μ' αναγνωρίζει. Βλεπόμεστε κάθε μέρα, και σπάνια την παρατηρώ —μόλο που

κάποτε οριζόμασταν ν' αγαπιόμαστε αιώνια... αιώνια!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πόσο αναισθητοι ήσασταν εκείνες τις μέρες! Εμείς δεν μιλάμε στα κορίτσια μας έτσι.

ΧΟΥΜΕΛ: Μας συγχωρείς νέε μου! Δεν ξέραμε καλύτερα. Μπορείς να δεις πως ήταν νέα και όμορφη κάποτε;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δε δείχνει... Α, ναι, έχει έναν όμορφο τρόπο να κοιτάζει τα πράγματα, μόλο που δεν μπορώ να δω τα μάτια της καθαρά.

(Η Θυρωρός βγαίνει μ' ένα καλάθι στο χέρι κι αρχίζει να ρίχνει στο πεζοδρόμιο κομμάτια κλαδιά από κώνειο, όπως συνηθίζεται στη Σουηδία όταν γίνετα κηδεία).

ΧΟΥΜΕΛ: Κι η Θυρωρός —Χμ! Αυτή η Μαυροντυμένη Κυρία είναι κόρη της και του πεθαμένου και γι' αυτό τον άντρα της τον έκαναν θυρωρό... Αλλά η Μαυροντυμένη Κυρία έχει έναν εραστή, που είναι δανδής με μεγάλες προσδοκίες. Τώρα παίρνει διαζύγιο απ' τη σημερινή γυναίκα του, που του δίνει ένα διαμέρισμα για να απαλλαγεί από αυτόν. Αυτός ο κομψός εραστής είναι ο εγγονός του πεθαμένου και μπορείς να δεις τα σεντόνια του, που αερίζονται στο μπαλκόνι εκεί ψηλά... Είναι λίγο μερδεμένα, μπορούσα να πω!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ναι, είναι φοβερά μερδεμένα.

ΧΟΥΜΕΛ: Βέβαια, είναι, κι απέξω κι από μέσα, και δεν έχει σημασία πόσο απλά μπορεί να φαίνονται.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μα, ποιος ήταν ο πεθαμένος;

ΧΟΥΜΕΛ: Το ίδιο με ρώτησες και πριν και σ' απάντησα. Αν μπορούσες να δεις πίσω από τη γωνία που είναι η είσοδος, θα 'βλεπες ένα πλήθος ζητιάνους που συνηθίζει να βοηθάει όταν είχε κέφια...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τότε ήταν καλός άνθρωπος.

ΧΟΥΜΕΛ: Ναι, κατά καιρούς.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Όχι, πάντα;

ΧΟΥΜΕΛ: Ο-όχι. Οι άνθρωποι έτσι είναι! Μπορείς να μετακινήσεις την καρέκλα μου λιγάκι, σε παρακαλώ, για νά 'μαι στο φως; Κρυώνω πάντοτε. Βλέπεις, το σώμα παγώνει όταν δεν κινείται... Ο θάνατος δε βρίσκεται μακριά μου, το ξέρω, αλλά έχω να κάνω μερικά πράγματα πριν έρθει... Να, κράτα το χέρι μου να δεις πόσο κρύος είμαι.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, παίρνοντας το χέρι: Έτσι είναι θα 'λεγα. (Ζαρώνει πίσω).

ΧΟΥΜΕΛ: Μη μ' αφήνεις! Είμαι κουρασμένος τώρα και μόνος, αλλά δεν ήμουν πάντα έτσι, ξέρεις, έχω μια ατέλειωτα μακριά ζωή πίσω μου — τεράστια μακριά... Έχω κάνει ανθρώπους δυστυχισμένους και κάτι πρέπει να αντιπαρατεθεί σ' αυτό πριν πεθάνω θέλω να σε δω ευτυχισμένο... Οι μοίρες μας έχουν μπλεχτεί, χάρη στον πατέρα σου — και πολλά άλλα πράγματα...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ας' το χέρι μου. Μου παίρνεις όλη μου τη δύναμη! Με παγώνεις. Τι ζητάς από μένα;

ΧΟΥΜΕΛ: Υπομονή, θα δεις και θα καταλάβεις... Να έρχεται η Νέα, τώρα...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Η κόρη του Συνταγματάρχη;

ΧΟΥΜΕΛ: Η κόρη του, ναι! Κοίτα την! Είδες ποτέ σου τέτοιο αριστούργημα;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μοιάζει με το μαρμάρινο άγαλμα εκεί μέσα.

ΧΟΥΜΕΛ: Είναι η μητέρα της.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Έχετε δίκιο... Ποτέ δεν είδα τέτοια γυναίκα να τη γέννησε γυναίκα! Ευτυχισμένος όποιος την οδηγήσει στο βωμό και στο σπίτι του.

ΧΟΥΜΕΛ: Το βλέπεις, λοιπόν; Την ομορφιά της δεν μπορεί να την ανακαλύψει καθένας... Τότε γράφεται στο βιβλίο της ζωής!

(Η Νέα μπαίνει από τ' αριστερά, φορώντας ένα κολλητό αγγλίζικο κοστούμι ιππασίας. Χωρίς να κοιτάζει κανέναν προχωρεί αργά στην είσοδο, όπου σταματάει και αλλάζει μερικά λόγια με τη Θυρωρό. Ύστερα εξαφανίζεται στο σπίτι. Ο Φοιτητής σκεπάζει τα μάτια του με τα χέρια).

ΧΟΥΜΕΛ: Κλαις;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μπορείς να βρεις κάτι που είναι ανέλπιστο με κάτι άλλο εκτός απ' την απελπισία;

ΧΟΥΜΕΛ: Έχω τη δύναμη ν' ανοίγω πόρτες και καρδιές, αν μπορέσω να 'χω χέρι βοήθειας να πραγματοποιήσω αυτό που θέλω. Υπηρέτησέ με και θα 'χεις και συ δύναμη.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πρόκειται για παζάρωμα; Θέλεις να πουλήσω την ψυχή μου;

ΧΟΥΜΕΛ: Μην πουλάς τίποτε!... Βλέπεις, σ' όλη μου τη ζωή συ-

νήθιζα να παίρνω. Τώρα έχω μια τρελή επιθυμία να δώσω — να δώσω! Αλλά κανείς δε θα δεχτεί... Είμαι πλούσιος, αλλά δεν έχω κληρονόμους έξω από 'να παλιάνθρωπο που μου βασανίζει τη ζωή... Γίνε γιος μου! Κληρονόμησέ με όσο ζω! Απόλαυσε τη ζωή, και άσε με να σε βλέπω από απόσταση, τουλάχιστο!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι πρέπει να κάνω;

ΧΟΥΜΕΛ: Πήγαινε κι άκουσε τις Βαλκυρίες πρώτα απ' όλα.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αυτό ταχτοποιήθηκε, τι άλλο;

ΧΟΥΜΕΛ: Απόψε θα βρίσκεσαι στο Στρογγυλό Δωμάτιο.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πώς θα με πάρουν εκεί;

ΧΟΥΜΕΛ: Μέσω των Βαλκυριών.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Γιατί με διάλεξες να γίνω όργανό σου; Με ήξερες πιο πριν;

ΧΟΥΜΕΛ: Βεβαίως σε ήξερα! Είχα τα μάτια πάνω σου πολύ καιρό... Κοίτα το μπαλκόνι τώρα, που η Κυρία σηκώνει τη σημαία μεσίτια προς τιμή του Προξένου... Κι ύστερα γυρίζει τα σκεπάσματα... Προσέχεις αυτό το μπλε πάπλωμα; Έγινε για να σκεπάζει δυο και τώρα θα σκεπάζει μόνο έναν... (Η Νέα εμφανίζεται στο παράθυρο έχοντας αλλάξει φόρεμα στο μεταξύ. Ποτίζει τους υάκινθους). Να το κοριτσάκι μου τώρα. Κοίτα την — κοίτα! Μιλάει στα λουλούδια της, και μοιάζει κι η ίδια με υάκινθο. Σβήνει τη δίψα τους — με καθαρό νεράκι μόνο — κι αυτά μεταμορφώνουν το νερό σε χρώματα και ευωδιά... Να ο Συνταγματάρχης έρχεται με την εφημερίδα! Της δείχνει την ιστορία με το σπίτι που γκρεμίστηκε — και δείχνει το πορτρέτο σου! Δεν είναι αδιάφορη! Δεν είναι αδιάφορη — διαβάζει τα κατορθώματά σου... Συννεφιάζει μου φαίνεται... Αναρωτιέμαι αν βρέξει. Θ' αναγκαστώ να μείνω καρφωμένος εδώ, εκτός κι αν επιστρέψει ο Γιόχανσεν γρήγορα...

(Ο ήλιος έχει εξαφανιστεί και η σκηνή σκοτεινιάζει η ασπρομάλλα γριά κλείνει το παράθυρό της). Τώρα η αρραβωνιαστικιά μου κλείνει το παράθυρο... Είναι εβδομήντα ενιά — κι ο μοναδικός καθρέφτης που χρησιμοποιεί είναι ο καθρέφτης του παραθύρου, γιατί εκεί δε βλέπει τον εαυτό της, αλλά τον κόσμο γύρω της — και τον βλέπει από δυο πλευρές — αλλά δεν της έτυχε ν' αντιληφτεί πως κι ο κόσμος μπορεί να τη βλέπει... Μια κομπή γριά, πάνω απ' όλα.

(Τώρα το φάντασμα τυλιγμένο με σεντόνια που ανεμίζουν βγαίνει από την είσοδο).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Θεέ μου, τι βλέπω;

ΧΙΟΥΜΕΛ: Τι βλέπεις;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δε βλέπεις;... Εκεί στην είσοδο... ο πεθαμένος;

ΧΙΟΥΜΕΛ: Δε βλέπω τίποτε, αλλά αυτό ακριβώς περίμενα. Πες μου...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Βγαίνει στο δρόμο... *(Παύση)*. Τώρα γυρίζει το κεφάλι του να δει τη σημαία.

ΧΙΟΥΜΕΛ: Τι σου είπα; Και να 'σαι σίγουρος πως θα μετρήσει τα στεφάνια και θα μελετήσει τις κάρτες που είναι καρφιστωμένες... και κρίμα σ' όποιον λείπει!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τώρα στρίβει τη γωνία...

ΧΙΟΥΜΕΛ: Θέλει να μετρήσει τους φτωχούς στην άλλη είσοδο... Οι ζητιάνοι είναι πολύ διασκεδαστικοί, ξέρεις... «Ακολουθούμενος από τις ευλογίες πολλών»... Αλλά δε θα πάρει καμιά ευλογία από μένα! Μεταξύ μας, ήταν μεγάλος απατεώνας!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αλλά σπλαχνικός...

ΧΙΟΥΜΕΛ: Ένας ευσπλαχνικός απατεώνας, που πάντα είχε στο μυαλό του την πλούσια κηδεία που περίμενε να του κάνουν... Όταν κατάλαβε πια πως το τέλος του ήταν κοντά, βούτηξε απ' το κράτος πενήντα χιλιάδες κορόνες... Και τώρα η κόρη του τριγυρνάει με τον άντρα μιας άλλης γυναίκας, και ζητάει να μάθει τι έχει στη διαθήκη του... Ναι, ο μασκαράς μπορεί ν' ακούει κάθε λέξη που λέμε, και καλώς να ορίσει! Να, έρχεται ο Γιόχανσεν τώρα.

(Ο Γιόχανσεν μπαίνει από τα αριστερά).

ΧΟΥΜΕΛ: Αναφορά!

(Ο Γιόχανσεν φαίνεται που μιλάει αλλά δεν ακούγεται λέξη απ' αυτά που λέει).

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι σπίτι, λες; Ω, δεν είσαι καθόλου καλά! Κάνα τηλεγράφημα; — Κανένα... Συνέχισε! Στις έξι απόψε; Περιήγημα! Ένα επιπλέον, λες; Με ολόκληρο το όνομα; Άρκενχολτζ, φοιτητής, ναι... Γεννήθηκε... Γονείς... Λαμπρά!... Νομίζω αρχίζει να βρέχει... Τι είπες; Έτσι είναι;... Δε θα γίνει. Λοιπόν, τότε πρέπει! Να έρχεται ο Δανδής... Σπρώξε με πίσω απ' τη γωνία, Γιόχανσεν, να μπορώ ν' ακούω τι θα πουν οι

φτωχοί... *(Στο Φοιτητή)*. Κι εσύ θα 'κανες καλύτερα να με περιμένεις εδώ Άρκενχολτζ... Καταλαβαίνεις; *(Στον Γιόχανσεν)*. Βιάσου, τώρα, βιάσου!

(Ο Γιόχανσεν σπρώχνει την καρέκλα στο διπλανό δρόμο και χάνεται. Ο Φοιτητής μένει στο ίδιο σημείο, κοιτάζοντας τη νέα που χρησιμοποιεί ένα σκαλιστήρι για να μαλακώσει το χόμα στις γλάστρες της. Μπαίνει ο Δανδής και πλησιάζει τη Μαυροντυμένη Κυρία που πάει κι έρχεται στο πεζοδρόμιο. Ο Δανδής είναι ντυμένος πένθιμα).

ΔΑΝΔΗΣ: Λοιπόν, τι μπορούμε να κάνουμε γι' αυτό; Απλά πρέπει να περιμένουμε.

ΜΑΥΡΟΝΤΥΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑ: Εγώ, όμως, δεν μπορώ να περιμένω!

ΔΑΝΔΗΣ: Έτσι; Τότε πρέπει να φύγεις εξοχή.

ΜΑΥΡΟΝΤΥΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑ: Δε θέλω.

ΔΑΝΔΗΣ: Έλα από δω, γιατί αλλιώς θα μας ακούσουν.

(Πηγαίνουν στη διαφημιστική στήλη και συνεχίζουν την κουβέντα χωρίς ν' ακούγονται).

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ, μπαίνοντας από τα δεξιά, στο φοιτητή: Ο αφέντης μου λέει να μην ξεχάσεις το άλλο.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, καταπίνοντας τα λόγια του: Κοίτα δω... Πες μου σε παρακαλώ... Ποιος είναι τό αφεντικό σου;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Ω, είναι τόσα πολλά, και ήταν τα πάντα...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Είναι στα καλά του;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Ποιος μπορεί να ξέρει; Όλη του τη ζωή έφαχνε να βρει κάποιον που να γεννήθηκε Κυριακή, λέει πράγματα που δεν είναι σίγουρο πως είναι κι αλήθεια...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τότε τι είναι; Τσιγκούνης;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Του αρέσει να εξουσιάζει... όλη τη μέρα τριγυρνάει χωμένος στην καρέκλα του σαν το Θεό με τους κεραυνούς... Κοιτάει τα σπίτια, τα γκρεμίζει, ανοίγει δρόμους, γμιρίζει τις πλατείες κτίρια... Την ίδια ώρα παραβιάζει τα σπίτια, μπαίνει ύπουλα μέσα από τ' ανοιχτά παράθυρα, παίζει τον όλεθρο με τα ανθρώπινα πεπρωμένα, σκοτώνει τους εχθρούς του, κι αρνιέται να συγχωρήσει το παραμικρό... Μπορείς να φανταστείς, πως ένας σακάτης σαν κι αυτόν ήτανε Δον Ζουάν, αλλά που πάντα έχανε τις γυναίκες που αγαπούσε;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πώς μπορούν αυτά τα πράγματα να πάνε μαζί;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Ήταν τόσο δόλιος που μπορούσε να κάνει τις γυναίκες να τον αφήσουν, όταν κουραζόταν απ' αυτές... Τώρα, να, είναι σαν τον αλογοκλέφτη που εξασκείται στο σκλαβοπάζαρο... Κλέβει ανθρώπινες υπάρξεις, με κάθε τρόπο... Μ' έχει κυριολεκτικά κλέψει από τα χέρια του νόμου... Χμ... μάλιστα, ... ήμουν ένοχος για ένα ολίσθημα. Και κανένας δεν το ήξερε εκτός απ' αυτόν. Αντί να με βάλει φυλακή, μ' έκανε σκλάβο του. Όλα όσα παίρνω για τη σκλαβιά μου είναι η τροφή που τρώω, που μπορούσε να είναι καλύτερη σ' αυτό...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Και τι θέλει να κάνει σ' αυτό εδώ το σπίτι;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Όχι, δε θέλω να πω! Είναι πολύ μπερδεμένο...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Νομίζω ότι θα εγκαταλείψω όλη την ιστορία...

(Η νέα ρίχνει ένα βραχιόλι από το παράθυρο που πέφτει στο πεζοδρόμιο).

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Είδες τη νέα που έριξε το βραχιόλι της απ' το παράθυρο;

(Χωρίς να διστάσει ο Φοιτητής σηκώνει το βραχιόλι και το δίνει στη Νέα, που τον ευχαριστεί μάλλον σκληρά. Ύστερα γυρίζει στον Γιοχάνσεν).

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Έτσι, λοιπόν, θέλεις να το σκάσεις; Πιο εύκολο να το λες παρά να το κάνεις, όταν σε πιάσει στα δίχτυα του... Και δε φοβάται τίποτε στον ουρανό ή τη γη... εκτός από κάτι... ή μάλλον κάποιον...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Περίμενε. Νομίζω, ξέρω!

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Πώς μπορείς;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μπορώ να μαντέψω! Δεν είναι μια μικρή Γαλατού, αυτή που φοβάται;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Στρέφει αλλού το κεφάλι του, όποτε συναντάει καροτσάκι γαλατά... Και μερικές φορές παραμιλάει στον ύπνο του... Πρέπει να ήταν στο Αμβούργο κάποτε, νομίζω...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μπορεί κανείς να τον εμπιστευτεί;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Μπορείς να τον εμπιστευτείς, να κάνει οτιδήποτε!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι κάνει πίσω από τη γωνία τώρα;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Παρακολουθεί τους φτωχούς... πετώντας μια κουβέντα εδώ και μια εκεί... Χαλαρώνοντας μια πέτρα από καιρό σε καιρό... Όσπου όλο το σπίτι να κατρακυλήσει κάτω, μιλώντας μεταφορικά... Βλέπεις, είμαι μορφωμένος και ήμουν

βιβλιοπώλης κάποτε... Φεύγεις τώρα;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Το θεωρώ σκληρό να είμαι αγάριστος... Μια φορά κι έναν καιρό έσωσε τον πατέρα μου, και τώρα ζητάει μια μικρή εξυπηρέτηση για ανταπόδοση.

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Τι θέλει;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Να πάω και να δω τις Βαλκυρίες.

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Αυτό είναι πέρα απ' τις δυνάμεις μου... Πάντα σκαρφίζεται καινούργια κόλπα... κοίτα τον τώρα που μιλάει στο χωροφύλακα! Είναι πάντα χοντρός με την αστυνομία. Τους χρησιμοποιεί. Τους παγιδεύει στα ενδιαφέροντά τους. Τους δίνει τα χέρια φουσκώνοντάς τους τα μυαλά με ψεύτικες υποσχέσεις — κι όλο τον καιρό τους φουσκώνει... Θα δεις πως θα είναι καλεσμένος στο Στρογγυλό Δωμάτιο προτού τελειώσει η μέρα!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι θέλει εκεί; Τι έχει να κάνει με τον Συνταγματάρχη;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Νομίζω πως μπορώ να μαντέψω, αλλά δεν μπορώ να ξέρω τίποτε με σιγουριά. Όμως θα το δεις ο ίδιος, όταν θα πας εκεί.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ποτέ δε θα πάω εκεί...

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Αυτό εξαρτάται από σένα! Πήγαινε στις Βαλκυρίες.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αυτός είναι ο δρόμος;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Ναι, αν είπε έτσι — Κοίτα τον εκεί, κοίτα τον στο πολεμικό άρμα του, που το σέρνουν σε θρίαμβο οι ζητιάνοι, που δεν παίρνουν τίποτε για τον κόπο τους παρά μια νύξη για το μεγάλο κέρασμα που θα έχουν στην κηδεία του.

(Ο γερο-Χούμελ εμφανίζεται να στέκεται όρθιος στο αναπηρικό καροτσάκι, που το σέρνει ένας από τους ζητιάνους, και το ακολουθούν οι υπόλοιποι).

ΧΟΥΜΕΛ: Τιμήσετε τον ευγενικό νεαρό, που με κίνδυνο της δικής του, έσωσε τόσες ζωές στο χτεσινό δυστύχημα! Τρία ζήτω για τον Άρκενχολτζ.

(Οι ζητιάνοι βγάζουν τα καπέλα, αλλά δε ζητωκραυγάζουν. Η Νέα εμφανίζεται στο παράθυρο, κουνώντας το μαντίλι. Ο Συνταγματάρχης κοιτάζει τη σκηνή από το παράθυρο στο Στρογγυλό Δωμάτιο. Η Αρραβωνιαστικιά σηκώνεται στο παράθυρό της. Η Κυρία εμφανίζεται στο μπαλκόνι και υψώνει τη σημαία ψηλά).

ΧΟΥΜΕΛ: Χειροκροτήστε πολίτες, είναι Κυριακή, φυσικά, αλλά ο

γαίδαρος στο παχί και το στάχυ στον αγρό. Θα μας δοθεί άφεση. Μόλο που εγώ δε γεννήθηκα Κυριακή, έχω το χάρισμα να προφητεύω και να θεραπεύω, και σε κάποια περίπτωση έφερα πίσω στη ζωή κάποιον πνιγμένο... Αυτό συνέβη στο Αμβούργο μια Κυριακή πρωί, ακριβώς σαν κι αυτή...

(Η Γαλατού μπαίνει, ορατή μόνο απ' το Φοιτητή και τον Χούμελ σηκώνει τα χέρια κάνοντας την κίνηση που κάνουν οι πνιγμένοι, ενώ έχει καρφωμένο το βλέμμα στον Χούμελ).

ΧΟΥΜΕΛ, κάθεται κάτω, ύστερα σωριάζεται σ' ένα σωρό, κατάπληκτος από τρόμο: Βγάλε με από δω, Γιόχανσεν! Γρήγορα, Άρκενχολτζ μην ξεχνάς τις Βαλκυρίες.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι σημαίνουν όλα αυτά;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Θα δούμε! Θα δούμε!

ΑΥΛΑΙΑ

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Μέσα στο Στρογγυλό Δωμάτιο. Ένα τζάκι από άσπρα γυαλιστερά τούβλα καταλαμβάνει το κέντρο του πίσω μέρους της σκηνής. Το γείσωμα του τζακιού καλύπτεται από ένα μεγάλο καθρέφτη. Ένα διακοσμητικό ρολόι κι ένα κηροπήγιο είναι τοποθετημένα στο ράφι του τζακιού.

Στα δεξιά του τζακιού υπάρχει μια πόρτα που οδηγεί σ' ένα χωλ. Πίσω απ' το χωλ μπορεί να δει κανείς ένα δωμάτιο με πράσινες ταπεσαρίες και έπιπλα από μαόνι. Ο Συνταγματάρχης κάθεται σ' ένα γραφείο, έτσι που μόνο η ράχη του φαίνεται από το κοινό.

Το άγαλμα είναι στημένο αριστερά, τριγυρισμένο με δάφνες και ντραπαρίες έτσι που να κρύβεται εντελώς.

Μια πόρτα στ' αριστερά του τζακιού ανοίγει στο δωμάτιο των υάκινθων, όπου η Νέα φαίνεται να διαβάζει ένα βιβλίο.

Ο Μπένγκτσον, ο υπηρέτης, μπαίνει από το χωλ, ντυμένος με λιβρέα. Τον ακολουθεί ο Γιόχανσεν με βραδινό ένδυμα και άσπρη γραβάτα.

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Τώρα εσύ θα είσαι επί της υποδοχής, Γιόχανσεν, κι εγώ θα παίρνω τα παλτά. Ξέρεις να το κάνεις;

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Μόλο που έσερνα ένα πολεμικό άρμα τη μέρα, όπως ξέρεις, το βράδυ κάνω υπηρεσία σε σπίτια και πάντα ονειρευόμουν αυτή τη θέση... Περίεργοι άνθρωποι, χμ; χμ;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Ναι, λίγο έξω απ' το συνηθισμένο, θα μπορούσε να πει κανείς.

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Έχουν μουσικό βραδινό, ή κάτι τέτοιο.

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Το συνηθισμένο δείπνο των φαντασμάτων, όπως το λέμε. Πίνουν τσάι και δε λεν κουβέντα, ή ο Συνταγματάρχης τα λέει όλα. Και τότε μασουλάνε τα μπισκότα τους, όλοι ταυτοχρόνως, κι ακούγεται σαν να ροκανίζουν ποντίκια στη σοφίτα.

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Γιατί το λες δείπνο φαντασμάτων;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Γιατί μοιάζουν με φαντάσματα... Και αυτό το κράτησαν επί 20 χρόνια — πάντα οι ίδιοι άνθρωποι, λέγοντας τα ίδια, ή κρατώντας απόλυτη σιωπή, μην τυχόν και ντροπιαστούν.

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Δεν υπάρχει καμιά κυρία στο σπίτι;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Ναι, αλλά αυτή είναι λίγο βλαμμένη. Κάθεται όλο τον καιρό σε μιά ντουλαπίτσα, γιατί τα μάτια της δεν μπορούν να υποφέρουν το φως. (Δείχνει μια πόρτα με χάρτινη ταπετασέρια). Είναι μέσα εκεί τώρα.

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Εκεί μέσα, είπες;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Σου είπα ήταν λίγο... παράξενοι.

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Πώς μοιάζει;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Σαν μούμια... Θα σ' ενδιέφερε να τη δεις; (Ανοίγει την πόρτα). Νάτην!

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Θεέ μου, φύλαγε!

ΜΟΥΜΙΑ, μιλώντας σαν μωρό: Γιατί ανοίγει την πόρτα; Δεν του είπα να την έχει κλειστή;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ, με τον ίδιο τρόπο: Τα-τα-τα-τα! Η Πόλυ πρέπει να 'ναι όμορφη τώρα. Τότε θα της δώσω κάτι καλό. Όμορφη Πόλυ.

ΜΟΥΜΙΑ, μιμείται τον παπαγάλο: Όμορφη Πόλυ! Εκεί είσαι Τζάκομπ; Κρρρ!

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Νομίζει πως είναι παπαγάλος. Κι ίσως έχει δίκιο... (Στη Μούμια). Σφύριξέ μας, Πόλυ. (Η Μούμια σφυρίζει).

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Πολλά έχω δει, αλλά κάτι τέτοιο ποτέ!

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Λοιπόν, βλέπεις, ένα σπίτι χαλνάνει όταν γεράσει, κι όταν οι άνθρωποι είναι πολύ καιρό μαζί, βασανίζοντας ο ένας τον άλλο, χάνουν τα λογικά τους. Η κυρία αυτουνού του σπιτιού... Σκάσε (Πόλυ)!... Αυτή η μούμια έζησε εδώ σαράντα χρόνια — με τον ίδιο σύζυγο, τ'ά ίδια έπιπλα, τους ίδιους συγγενείς, τους ίδιους φίλους... (κλείνει την πόρτα με την τα-

πεταρσία). Κι αυτό το σπίτι είναι μάρτυρας των γεγονότων... Λοιπόν, είναι πέρα από τις δυνάμεις μου. Κοίτα το άγαλμα. Είναι αυτή η ίδια η κυρία στα νιάτα της.

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Θεέ μου! Μπορεί αυτό να ήταν η Μούμια;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Ναι, είναι αρκετό για να σε κάνει να κλαις! Και κάπως το κουβάλησε στη φαντασία της, ίσως, ανέπτυξε μερικά από τα χούγια του φλύαρου παπαγάλου... Δεν αντέχει τους σακατήδες ή τους άρρωστους, π.χ... Δεν υποφέρει τη θέα της κόρης της, γιατί είναι άρρωστη...

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Η Νέα είναι άρρωστη;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Δεν το ξέρεις;

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Οχι. Και ο Συνταγματάρχης! — ποιος είναι;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Αυτό απομένει να δει κανείς!

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ, κοιτώντας το άγαλμα: Είναι τρομερό να το σκέφτεσαι... Πόσο χρονώ είναι τώρα;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Κανείς δεν ξέρει. Αλλά στα τριάντα πέντε της λεν ότι έμοιαζε σαν να 'ταν δεκαενιά, και σ' αυτή την ηλικία έδωσε στο Συνταγματάρχη... Σ' αυτό το σπίτι... Ξέρεις σε τι χρησιμοποιείται αυτό το γιαπωνέζικο παραβάν δίπλα στον καναπέ; Το λένε το παραβάν του θανάτου και μπαίνει μπροστά από το κρεβάτι, όταν κάποιος πεθαίνει, ακριβώς όπως κάνουν στα νοσοκομεία...

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Πρέπει να είναι ένα φοβερό σπίτι! Κι ο Φοιτητής το λαχταρούσε, σαν να 'τανε παράδεισος...

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Ποιος φοιτητής. Α, ξέρω. Ο νεαρός που θα 'ρθει απόψε... Ο Συνταγματάρχης και η Νέα τον συνάντησαν στην όπερα και τους έκανε καλή εντύπωση αμέσως... Χμ! Τώρα όμως είναι η σειρά μου να ρωτήσω. Ποιος είναι το αφεντικό σου; Αυτός στην αναπηρική πολυθρόνα;

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Μη μου λες! Θα 'ρθει κι αυτός εδώ;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Δεν τον έχουν καλέσει.

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Θα 'ρθει και χωρίς πρόσκληση, αν είναι ανάγκη.

ΚΟΥΜΕΛ, εμφανίζεται στο χωλ, ντυμένος ρεντικότα και ψηλό καπέλο, χρησιμοποιεί δεκανίκια, αλλά κινείται χωρίς θόρυβο έτσι ώστε να μπορεί να ακούει τους δυο υπηρέτες.

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Κι είναι ένας πονηρός παλιόγερος.

ΓΙΟΚΑΝΣΕΝ: Ναι, πολύ!

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Μοιάζει σαν το διάβολο τον ίδιο.

ΓΙΟΧΑΝΣΕΝ: Είναι ίδια μάγισσα, νομίζω... μπορεί να περάσει μέσα από κλειδωμένες πόρτες...

ΧΟΥΜΕΛ, προχωράει και τσιμπάει το αυτί του Γιόχανσεν: Φυλάξου, παλιάνθρωπε! Στον Μπένγκτσον. Πες στον Συνταγματάρχη πως είμαι 'δω.

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Περιμένουμε συντροφιά...

ΧΟΥΜΕΛ: Ξέρω, μα η επίσκεψή μου είναι τόσο ωραία, όσο θα την περίμεναν, παρόλο που δε θα ήταν ακριβώς επιθυμητή, ίσως...

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Καταλαβαίνω! Ποιο είναι το όνομα; Ο κύριος Χούμελ;

ΧΟΥΜΕΛ: Σωστά.

(Ο Μπένγκτσον διασχίζει το χωλ και πάει στο Πράσινο Δωμάτιο, κλείνει την πόρτα του δωματίου πίσω του).

ΧΟΥΜΕΛ, στον Γιόχανσεν: Χάσου.

(Ο Γιόχανσεν διστάζει).

ΧΟΥΜΕΛ: Τσακίσου, είπα!

(Ο Γιόχανσεν εξαφανίζεται φεύγοντας απ' το χωλ).

ΧΟΥΜΕΛ, κοιτώντας γύρω και στο τέλος σταματώντας μπροστά στο άγαλμα, φανερά πολύ έκπληκτος: Αμέλια! Αυτή είναι! Αυτή! *(Κάνει ακόμη ένα γύρο στο δωμάτιο, τακτοποιώντας ορισμένα αντικείμενα για να τα περιεργαστεί· έπειτα σταματάει σ' ένα καθρέφτη και σιάζει την περούκα του. Τελικά επιστρέφει στο άγαλμα).*

ΜΟΥΜΙΑ, μέσα στην ντουλάπα: Όμορφη Πόλυ!

ΧΟΥΜΕΛ, αποσβολωμένος: Τι ήταν αυτό; Υπάρχει κάνας παπαγάλος στο δωμάτιο; Δεν τον βλέπω!

ΜΟΥΜΙΑ: Εσύ είσαι εκεί έξω, Τζάκομπ;

ΧΟΥΜΕΛ: Το μέρος είναι στοιχειωμένο!

ΜΟΥΜΙΑ: Τζάκομπ!

ΧΟΥΜΕΛ: Τώρα τα χρειάστηκα!... Όστε τέτοια μυστικά κρατούν σ' αυτό το σπίτι! *(Στέκεται μπροστά σ' ένα κάδρο με την πλάτη γυρισμένη στην ντουλάπα).* Αυτός είναι... Αυτός!

ΜΟΥΜΙΑ, βγαίνει απ' την ντουλάπα και τραβάει την περούκα του Χούμελ: Κρρρ! Αυτός είναι; Κρρρ!

ΧΟΥΜΕΛ, σηκώνεται στις άκρες των ποδιών απ' τον τρόμο: Παντοδύναμε Θεέ!... Ποια είσαι;

ΜΟΥΜΙΑ, μιλώντας με κανονική φωνή: Εσύ είσαι Τζάκομπ;

ΧΟΥΜΕΛ: Ναι, με λένε Τζάκομπ...

ΜΟΥΜΙΑ, βαθιά συγκινημένη: Και μένα με λένε Αμέλια!

ΧΟΥΜΕΛ: Ω, όχι, όχι, όχι! Πανάγαθε Θεέ!...

ΜΟΥΜΙΑ: Πώς μοιάζω! Σωστά! Κι έμοιαζα σαν κι αυτή! *(Δείχνοντας το άγαλμα).* Η ζωή είναι ευχάριστο πράγμα, δεν είναι;... Ζω τον περισσότερο καιρό στην ντουλάπα, για να μη βλέπω τίποτε και για να μη με βλέπουν... Αλλά, εσύ Τζάκομπ, τι θέλεις εδώ;

ΧΟΥΜΕΛ: Το παιδί μου... το παιδί μας...

ΜΟΥΜΙΑ: Εκεί κάθεται.

ΧΟΥΜΕΛ: Πού;

ΜΟΥΜΙΑ: Εκεί, στο Δωμάτιο των Υάκινθων.

ΧΟΥΜΕΛ, κοιτώντας τη Νέα: Ναι αυτή είναι *(παύση).* Και τι λέει ο πατέρας της;... Θέλω να πω ο Συνταγματάρχης... ο άντρας σου;

ΜΟΥΜΙΑ: Μια φορά που ήμουν θυμωμένη μαζί του, του τα είπα όλα.

ΧΟΥΜΕΛ: Και;...

ΜΟΥΜΙΑ: Δε με πίστεψε. Όλα όσα είπε ήταν: «Αυτά λεν όλες οι γυναίκες όταν θέλουν να σκοτώσουν τους άντρες τους». Είναι φριχτό έγκλημα, παρ' όλα αυτά. Όλη η ζωή του ήταν ένα ψέμα, το οικογενειακό δέντρο του το ίδιο. Πού και πού ρίχνω καμιά ματιά στο βιβλίο που έχει τους ευπατρίδες και λέω μέσα μου. «Να, γυρνάει με ψεύτικο πιστοποιητικό γεννήσεως, σαν τις δούλες που δραπετεύσαν, και που για τέτοια πράγματα τους στέλνουν στα σωφρονιστήρια».

ΧΟΥΜΕΛ: Καλά, είναι πολύ κοινό. Σκέφτομαι να ανακαλέσω μερικά λάθη σε σχέση με την ημερομηνία γεννήσεώς σου...

ΜΟΥΜΙΑ: Ήταν η μάνα μου που το άρχισε... δε φταίω εγώ γι' αυτό... και ήσουνα εσύ, ύστερα απ' όλα πού είχες τη μεγαλύτερη μερίδα ενοχής...

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι, ό,τι σφάλμα κάναμε, το προκάλεσε ο άντρας σου, όταν πήρε την αρραβωνιαστικιά μου μακριά από μένα! Γεννήθηκα τέτοιος που δε συγχωρώ, αν δεν τιμωρήσω. Η τιμωρία μου φαινόταν πάντα επιταχτικό καθήκον, κι έτσι μου φαίνεται ακόμη!

ΜΟΥΜΙΑ: Τι ψάχνεις σ' αυτό το σπίτι; Τι θέλεις; Πώς μπήκες μέσα; Αφορά την κόρη μου; Αν την ακουμπήσεις, πρέπει να πεθάνεις.

ΧΟΥΜΕΛ: Έχω καλή πρόθεση γι' αυτήν.

ΜΟΥΜΙΑ: Και να μην πειράξεις τον πατέρα της!

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι!

ΜΟΥΜΙΑ: Τότε πρέπει να πεθάνεις... σ' αυτό εδώ το δωμάτιο... πίσω απ' αυτό το παραβάν...

ΧΟΥΜΕΛ: Ίσως... αλλά δεν μπορώ να παρατήσω κάτι όταν έχω μπήξει τα δόντια μου μέσα...

ΜΟΥΜΙΑ: Θέλεις να την παντρεύεις με το Φοιτητή; Γιατί; Δεν είναι τίποτε και δεν έχει τίποτε.

ΧΟΥΜΕΛ: Θα γίνει πλούσιος, χάρη σε μένα.

ΜΟΥΜΙΑ: Είσαι καλεσμένος απόψε;

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι, αλλά σκοπεύω να πάρω μια πρόσκληση για το δείπνο σας, των φαντασμάτων.

ΜΟΥΜΙΑ: Ξέρεις ποιοι θα είναι εδώ;

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι εντελώς.

ΜΟΥΜΙΑ: Ο Βαρόνος, αυτός που μένει από πάνω μας και που ο πεθερός του θάφτηκε το απόγευμα...

ΧΟΥΜΕΛ: Αυτός που πήρε διαζύγιο, για να παντρευτεί την κόρη της Θυρωρού... Αυτός που ήταν - εραστής σου!

ΜΟΥΜΙΑ: Ένας άλλος καλεσμένος θα είναι η τέως μνηστή σου, που την αποπλάνησε ο άντρας μου...

ΧΟΥΜΕΛ: Εκλεκτή συντροφιά!

ΜΟΥΜΙΑ: Μακάρι ο Θεός να μας άφηνε να πεθάνουμε! Ω, μόνο να μπορούσαμε να πεθάνουμε!

ΧΟΥΜΕΛ: Μα γιατί συνεχίζετε να κάνετε παρέα;

ΜΟΥΜΙΑ: Το έγκλημα και η ενοχή και μυστικά μας δένουνε μαζί, δεν ξέρεις; Οι δεσμοί μας έχουνε σπάσει, έτσι που χωρίσαμε αμέτρητες φορές, αλλά πάντα σερνόμαστε μαζί στη ρουφήχτρα ξανά...

ΧΟΥΜΕΛ: Νομίζω ότι έρχεται ο Συνταγματάρχης.

ΜΟΥΜΙΑ: Θα πάω μέσα στην Αδέλα, τότε... (Παύση). Σκέψου τι θα κάνεις Τζάκομπ! Μη τον πειράξεις... (Παύση· ύστερα βγαίνει).

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ, μπαίνει με ύφος υπεροπτικό και επιφυλακτικό:

Δεν κάθεστε, παρακαλώ;

ΧΟΥΜΕΛ, κάθεται με πολλή άνεση. Παύση.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ, έχοντας καρφωμένα τα μάτια στον επισκέπτη:

Εσείς γράψατε αυτό το γράμμα, κύριε;

ΧΟΥΜΕΛ: Εγώ.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Το όνομά σας είναι Χούμελ;

ΧΟΥΜΕΛ: Είναι. (Παύση).

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Όπως μαθαίνω έχετε αγοράσει χονδρικούς, όλα τα απλήρωτα και τα ληγμένα γραμματάρια μου. Βγάζω λοιπόν το συμπέρασμα ότι είμαι στο έλεός σας. Τι θέλετε;

ΧΟΥΜΕΛ: Πληρωμή κατά ένα ή άλλο τρόπο.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Με ποιο τρόπο;

ΧΟΥΜΕΛ: Μ' έναν πολύ απλό. Ας μη μιλάμε για λεφτά. Όλο που έχετε να κάνετε είναι να μ' αφήσετε να μπω σαν καλεσμένος...

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Αν ένα μικρό πράγμα σαν κι αυτό σας ικανοποιεί...

ΧΟΥΜΕΛ: Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Τίποτε άλλο;

ΧΟΥΜΕΛ: Απολύστε τον Μπένγκτσον.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Γιατί πρέπει να το κάνω; Τον αφοσιωμένο μου υπηρέτη, που είναι μαζί μου μια ζωή, κι έχει πάρει μετάλλιο για μακρά και έμπιστη υπηρεσία... Γιατί θα πρέπει να τον απολύσω;

ΧΟΥΜΕΛ: Αυτές οι θαυμαστές αρετές υπάρχουν μόνο στη φαντασία σας. Δεν είναι ο άνθρωπος που φαίνεται.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Ποιος είναι;

ΧΟΥΜΕΛ, τραβιέται προς τα πίσω: Αληθινά! Αλλά ο Μπένγκτσον πρέπει να φύγει!

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Εννοείτε, πώς θα εξουσιάζετε το σπιτικό μου;

ΧΟΥΜΕΛ: Ναι... αφού κάθε τι ορατό εδώ ανήκει σε μένα... έπιπλα, κουρτίνες, τραπεζομάντιλα, σεντόνια... και άλλα πράγματα!

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Τι άλλα πράγματα;

ΧΟΥΜΕΛ: Τα πάντα. Όλα όσα μπορεί να δει κανείς, είναι δικά μου! Μου ανήκουν!

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Χάρισμά σας! Αλλά έναντι αυτών, το οικοσύστημα και το ακηλίδωτο όνομά μου ανήκουν σε μένα.

ΧΟΥΜΕΛ: 'Οχι-όχι και τόσο! (Παύση). Δεν είστε ευγενής!

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Προσέξτε

ΧΟΥΜΕΛ, βγάζοντας ένα ντοκουμέντο: Αν διαβάσετε αυτό το απόσπασμα από το βιβλίο των οικοσήμων, θα δείτε, ότι η οικογένεια, που χρησιμοποιείτε το όνομά της, έπαψε να υπάρχει εδώ κι έναν αιώνα.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ, διαβάζοντας το ντοκουμέντο: 'Εχω ακούσει αρκετά σχόλια γι' αυτή την πράξη, αλλά τ' όνομα ήταν του πατέρα μου, πριν γίνει δικό μου... (Ξαναδιαβάζοντας). Σωστά! Ναι, έχετε δίκιο — δεν είμαι ευγενής! Ούτε κι αυτό ακόμη! Τότε θα μπορώ φυσικά να βγάλω το δαχτυλίδι - σφραγίδα... Ω, τώρα θυμάμαι... Ανήκει σε σας... Αν ευαρεστείστε!

ΧΟΥΜΕΛ, δέχεται το δαχτυλίδι και το χώνει στην τσέπη του: Καλύτερα ας συνεχίσουμε. Δεν είστε ούτε και Συνταγματάρχης.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Δεν είμαι.

ΧΟΥΜΕΛ: 'Οχι, απλώς κρατήσατε τον τίτλο του Συνταγματάρχη στον αμερικάνικο στρατό, σε εθελοντική θητεία, με ειδικό διορισμό. Μετά τον πόλεμο της Κούβας και την αναδιοργάνωση του στρατού, όλοι οι τίτλοι αυτού του είδους καταργήθηκαν...

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Είναι αλήθεια αυτό;

ΧΟΥΜΕΛ, με μια κίνηση προς την τσέπη: Θέλετε να το δείτε ο ίδιος;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: 'Οχι, δεν είναι αναγκαίο. Ποιος είστε, τέλος πάντων και με ποιο δικαίωμα με ξεγυμνώνετε λίγο λίγο μ' αυτό τον τρόπο;

ΧΟΥΜΕΛ: Θα δεις γρήγορα. 'Όσο για το στριπ-τιζ που σου κάνω, ξέρεις εσύ ποιος είσαι στ' αλήθεια;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Πώς τολμάτε;

ΧΟΥΜΕΛ: Βγάλε αυτή την περούκα, και κοιτάξου στον καθρέφτη. Βγάλε αυτή τη μασέλα και ξύρισε το μουστάκι. Ας βγάλει ο Μπένγκτσον το σιδερένιο στηθόδεσμο και ίσως κάποιος Χ-Ψ — ένας λακές, αρχίζει ν' αναγνωρίζει τον εαυτό του — ο άνθρωπος που συνήθιζε να επισκέπτεται την κάμαρη της υπηρέτριας, σε κάποιο σπίτι, για να δαγκώσει κάτι καλό...

(Ο Συνταγματάρχης κάνει μια κίνηση προς ένα τραπέζι, που βρίσκεται ένα κουδούνι, αλλά αναγκάζεται από τον Χούμελ).

ΧΟΥΜΕΛ: Μην ακουμπάς αυτό το κουδούνι και μη φωνάζεις τον

Μπένγκτσον! Αν το κάνεις, θα πω να τον συλλάβουν... Τώρα αρχίζουν να έρχονται οι καλεσμένοι... Κράτα την ηρεμία σου και ας συνεχίσουμε να παίζουμε για λίγο ακόμη τους παλιούς ρόλους μας.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Ποιος είσαι; Τα μάτια σου και η φωνή σου μου θυμίζουν κάποιον...

ΧΟΥΜΕΛ: Μην προσπαθείς να το ανακαλύψεις! Μείνε ήσυχος και υπάκουε!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, μπαίνει και υποκλίνεται στον Συνταγματάρχη: Συνταγματάρχα!

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Σου απευθύνω το καλώς όρισες στο σπίτι μου, νεαρέ. Η λαμπρή σου συμπεριφορά, σε εκείνη τη μεγάλη καταστροφή, έχει φέρι το όνομά σου στά χείλη όλων μας και το θεωρώ τιμή μου να σε δεχτώ εδώ...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Σαν άνθρωπος ταπεινής καταγωγής, Συνταγματάρχα... και θεωρώντας τη θέση και το όνομά σας...

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Μπορώ να σας συστήσω; Ο κύριος 'Αρκενχολτζ ο κύριος Χούμελ. Οι κυρίες βρίσκονται εκεί μέσα, κύριε 'Αρκενχολτζ αν ευαρεστείστε. 'Εχω μερικά πράγματα ακόμη να κουβεντιάσω με τον κύριο Χούμελ...

(Οδηγούμενος από τον Συνταγματάρχη, ο Φοιτητής μπαίνει στο Δωμάτιο των Υάκινθων, όπου παραμένει ορατός, στέκεται δίπλα από τη νέα και της μιλά πολύ συνεσταλμένα).

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Λαμπρός νέος, πολύ μουσικόφιλος τραγουδάει, και γράφει ποίηση... Αν ήταν τουλάχιστο ευγενής, αν ανήκε στην τάξη μας, δε νομίζω ότι θα του αρνιόμουν...

ΧΟΥΜΕΛ: Τι;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Ω, την κόρη μου...

ΧΟΥΜΕΛ: Την κόρη σου λες αλλά μια και το 'φερε η κουβέντα, γιατί κάθεται πάντα σ' εκείνο το δωμάτιο;

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Πρέπει να περάσει όλες τις ώρες της στο Δωμάτιο με τους Υάκινθους, όταν δε βρίσκεται έξω. Είναι μια ιδιοτροπία της... Να, έρχεται η δεσποινίς Μπέτυ φον Χολστάιν-Κρον μια γοητευτική γυναίκα, μια κοσμική αγία, με αρκετά λεφτά για τον εαυτό της, όσα ταιριάζουν στην καταγωγή και τη θέση της...

ΧΟΥΜΕΛ, μόνος του: Η μνηστή μου!

(*Η Αρραβωνιαστικιά μπαίνει. Είναι ασπρομάλλα και το βλέμμα της δείχνει ελαφρά ταραγμένο λογικό.*)

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Η δεσποινίς φον Χολστάιν-Κρον, ο κύριος Χούμελ.

(*Η Αρραβωνιαστικιά υποκλίνεται μ' ένα παλιοκαιρίσιο τρόπο και πιάνει θέση. Μπαίνει ο Δανδής ντυμένος πένθιμα και έχει μια πολύ μυστήρια όψη.*)

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Ο βαρόνος Σκάνσενγκοργκ...

ΧΟΥΜΕΛ, *κατ' ιδίαν χωρίς να σηκωθεί:* Αυτός είναι ο κλέφτης κομημάτων, νομίζω... (*Στον Συνταγματάρχη*). Αν φέρεις μέσα τη Μούμια, η συνάθροιση θα είναι πλήρης.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ, *πηγαίνοντας στην πόρτα του Δωματίου με τους Υάκινθους:* Πόλυ!

ΜΟΥΜΙΑ, *μπαίνει:* Κρρρρ!

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Τι θα 'λεγες για τους νέους;

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι, όχι τους νέους! Αυτούς δεν πρέπει να τους πειράζουμε.

(*Η συντροφιά κάθεται σε κύκλο. Κανείς δε λέει λέξη για λίγο.*)

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Θα θέλατε να παραγγείλουμε τσάι, τώρα;

ΧΟΥΜΕΛ: Τι χρειάζεται; Κανείς δε νοιάζεται για τσάι κι εγώ δε βρίσκω την ανάγκη να προσποιούμαστε.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ: Θα θέλατε να κάνουμε συζήτηση;

ΧΟΥΜΕΛ, *μιλώντας αργά και με συχνές παύσεις:* Να κουβεντιάσουμε για τον καιρό, που τα ξέρουμε όλα. Να ρωτήσει ο ένας για την υγεία του άλλου, που την ξέρουμε κι αυτήν το ίδιο; Προτιμώ τη σιωπή. Τότε οι σκέψεις γίνονται ακουστές και μπορούμε να δούμε το παρελθόν. Η σιωπή δεν μπορεί να κρύψει τίποτε. Ενώ οι λέξεις μπορούν. Διάβασα κάποτε, πως η διαφοροποίηση των γλωσσών προέρχεται από τις άγριες φυλές, για να κρατήσουν τα μυστικά της φυλής τους μακριά απ' τους αμύητους. Αυτό σημαίνει πως κάθε γλώσσα είναι ένας κώδικας, κι αυτός που βρίσκει το παγκόσμιο κλειδί, μπορεί να κατάλαβει κάθε γλώσσα μέσα στον κόσμο, πράγμα που δεν εμποδίζει τα μυστικά να αποκαλυφθούν. Χωρίς κλειδί μερικές φορές και ειδικά όταν πρόκειται να αποδειχτεί το μυστικό της πατρότητας — αλλά, βεβαίως, η νομική απόδειξη,

είναι διαφορετικό πράγμα. Δυο ψευδομάρτυρες αρκούν για ν' αποδείξουν κάθε τι για το οποίο συμφωνούν, αλλά δεν μπορείτε να κουβαλήσετε οποιονδήποτε μάρτυρα σ' αυτό το είδος της αποστολής πού έχω στο μυαλό μου. Η φύση η ίδια έχει προικίσει τον άνθρωπο με μια αίσθηση μετριοφροσύνης, που τείνει να κρύψει αυτό που θα 'πρεπε να κρυφτεί. Αλλά γλιστράμε απροσδόκητα σε καταστάσεις και καμιά φορά κάποια ενοική ευκαιρία θα αποκαλύψει το πιο λατρευτό μυστικό, ξεγυμνώνοντας τον απατεώνα απ' τη μάσκα του και εκθέτοντας τον αχρείο...

(*Μακρά παύση κι ο καθένας μένει εκθεθειμένος σε σιωπηλή λεπτομερή εξέταση από μέρος των υπολοίπων.*)

ΧΟΥΜΕΛ: Πόσο σιωπηλοί είναι όλοι. (*Μακρά σιωπή*). Εδώ, παραδείγματος χάρη, σ' αυτό το ευυπόληπτο σπίτι, αυτό το ελκυστικό σπιτικό, όπου η ομορφιά και η πολυμάθεια και ο πλούτος έχουν ενώσει τα χέρια... (*Μακρά σιωπή*). Όλοι μας τώρα καθισμένοι εδώ — ξέρουμε ποιο είμαστε, δεν ξέρουμε; Δε χρειάζεται να πω... Και όλοι σας με ξέρετε, παρόλο που προσποιείστε άγνοια... Στο διπλανό δωμάτιο είναι η κόρη μου — η δική μου, όπως ξέρετε εντελώς καλά. Έχασε τον πόθο για τη ζωή, χωρίς να ξέρει το γιατί... Το γεγονός είναι πως αυτή μαραζώνει μέσα σ' αυτόν τον αέρα, φορτωμένο με έγκλημα και απάτη και κάθε είδους ψευτιά... Αυτός ήταν ο λόγος που έφαξα ένα φίλο, γιατί στη συντροφιά του θα μπορεί να χαρεί το φως και τη ζεστασιά που ακτινοβολούν οι ευγενικές πράξεις... (*Μακρά σιωπή*). Αυτή είναι η αποστολή μου σ' αυτό το σπίτι: να ξεριζώσω τ' αγριόχορτα, να βγάλω τα εγκλήματα στο φανερό, να ταχτοποιήσω όλους τους λογαριασμούς, έτσι που αυτοί οι νέοι άνθρωποι να μπορούν ν' αρχίσουν τη ζωή μ' ένα καινούργιο τεφτέρι, σ' ένα σπιτικό, που θα είναι το δώρο μου σ' αυτούς. (*Μακρά σιωπή*). Τώρα σας χαρίζω ασφαλή υποχώρηση. Όλοι μπορούν να φύγουν με τη σειρά τους. Οποιοσδήποτε θά συλλαμβάνεται αιχμάλωτος. (*Μακρά σιωπή*). Ακούτε εκείνο το ρολόι που χτυπάει, σαν το ρολόι του θανάτου, που είναι χτυπημένο στον τοίχο; Μπορείτε ν' ακούσετε τι λέει; Είναι καιρός. Είναι καιρός. Όταν χτυπήσει σε λίγα δευτερόλεπτα ο χρόνος σας θα έχει τελειώσει, και τότε μπορείτε να φύγετε,

αλλ' όχι πιο πριν. Μπορείτε επίσης να παρατηρήσετε ότι το ρολόι σας κουνάει τη γροθιά του προτού χτυπήσει. Ακούστε! Νάτο! «Καλύτερα φυλαχτείτε» λέει... Κι εγώ μπορώ να χτυπήσω, το ίδιο... (Χτυπά την τάβλα του τραπέζιού μ' ένα απ' τα δεκανίκιά του).

Ακούτε;

(Όλοι παραμένουν σιωπηλοί για λίγο).

ΜΟΥΜΙΑ, πηγαίνει στο ρολόι και το σταματάει. Ύστερα μιλάει σε κανονικό και αξιοπρεπή τόνο: Εγώ όμως μπορώ να σταματήσω το χρόνο στην τροχιά του. Μπορώ να σβήσω με το σφουγγάρι το παρελθόν και να ξεκάνω αυτό που έγινε. Οι δωροδοκίες δε θα το κάνουν, ούτε οι φοβέρες — αλλά ο πόνος και η μετάνοια μπορεί να το κάνει... (Πηγαίνει στον Χούμελ). Είμαστε άθλια ανθρώπινα πλάσματα και το ξέρουμε. Πλανηθήκαμε και αμαρτήσαμε — και μεις, σαν όλους τους άλλους. Δεν είμαστε ό,τι φαινόμαστε, αλλά στο κάτω κάτω είμαστε καλύτεροι απ' τους εαυτούς μας, γιατί αποδοκιμάζουμε τα σφάλματά μας. Κι όταν εσύ Τζάκομπ Χούμελ, με το σπουδαίο σου όνομα, έχεις πρόθεση να μας καθίσεις στο σκαμνί και να μας κρινείς, απλώς αποδεικνύεσαι χειρότερος απ' όλους τους υπόλοιπους. Δεν είσαι αυτός που δείχνεις ότι είσαι — όχι περισσότερο από μας. Είσαι ένας κλέφτης ανθρώπινων ψυχών! Έκλεψες τη δικιά μου, μια φορά κι έναν καιρό με ψευτικές υποσχέσεις. Σκότωσες τον Πρόξενο, που θάψανε το απόγευμα — στραγγαλίζοντάς τον με χρέη. Τώρα προσπαθείς να κλέψεις την ψυχή του Φοιτητή με τη βοήθεια μιας φανταστικής απαίτησης εναντίον του πατέρα του, που δε σου χρωστούσε ποτέ ούτε μια δεκάρα...

(Αφού προσπάθησε μάταια να σηκωθεί και να πει κάτι ο Χούμελ βουλιάζει πίσω στην καρέκλα του· καθώς η Μούμια συνεχίζει το λόγο της, αυτός φαίνεται να βουλιάζει και να χάνει όγκο όλο και περισσότερο).

ΜΟΥΜΙΑ: Υπάρχει ένα σκοτεινό σημείο στη ζωή σου, ως προς το οποίο δεν είμαι βέβαιη, μόλο που έχω τις υποψίες μου... Πιστεύω ο Μπένγκτσον μπορεί να ρίξει φως σ' αυτό.

(Χτυπάει το επιτραπέζιο κουδούνι).

ΧΟΥΜΕΛ: Όχι! Όχι ο Μπένγκτσον! Όχι αυτός!

ΜΟΥΜΙΑ: Τότε πράγματι ξέρει; (Ξαναχτυπάει το κουδούνι).

(Η Γαλατού εμφανίζεται στο χωλ, αλλά είναι ορατή μόνο από τον Χούμελ που μαζεύεται πίσω με τρόμο. Έπειτα μπαίνει ο Μπένγκτσον και η Γαλατού εξαφανίζεται).

ΜΟΥΜΙΑ: Γνωρίζεις αυτόν τον άνθρωπο, Μπένγκτσον;

ΜΠΕΝΓΚΤΣΟΝ: Ω μάλιστα, τον γνωρίζω και με γνωρίζει. Η ζωή έχει σκαμπανεβάσματα, όπως ξέρετε. Ήμουν στην υπηρεσία του, κι αυτός ήταν στη δικιά μου. Επί δύο χρόνια ερχόταν κανονικά στην κουζίνα μας, για να τον ταΐσει η μαγειρίσά μας. Κι επειδή έπρεπε να βρίσκεται στη δουλειά του ορισμένη ώρα, αυτή του έφτιανε φαγητό πολύ πιο πριν, κι εμείς έπρεπε να ικανοποιηθούμε με τα ξαναζεσταμένα απομεινάρια αυτού του κτήνους. Αυτός έπινε τη νοστιμιά της σούπας και σ' εμάς δεν έμενε παρά μόνο νερό. Σαν βαμπίρ, απομυζούσε το σπίτι από κάθε θρεπτική τροφή, ώσπου κατανητήσαμε σκελετοί — και κόντεψε να μας πάει φυλακή, όταν τολμήσαμε να πούμε τη μαγειρίσσα κλέφτρα. Αργότερα συνάντησα αυτό τον άνθρωπο στο Αμβούργο. Εκεί είχε άλλο όνομα. Τότε ήταν τοκογλύφος, μια σκέτη βδέλλα. Σ' αυτό το διάστημα εκεί ξεγέλασε με δόλο ένα κορίτσι και το πήγε στους πάγους με σκοπό να την πνίξει, γιατί τον είδε να διαπράττει ένα έγκλημα και φοβόταν μη τον καταδώσει...

(Η Μούμια περνάει το χέρι της πάνω απ' το πρόσωπό του Χούμελ σαν να του βγάζει τη μάσκα).

Αυτός είσαι εσύ! Και τώρα, δώσ' μου πίσω τα γραμματία και τη διαθήκη!

(Εμφανίζεται ο Γιόχανσεν στο χωλ και παρακολουθεί τη σκηνή με μεγάλο ενδιαφέρον, ξέροντας πως η σκλαβιά του τώρα θα πάρει τέλος).

Ο Χουμेल βγάζει ένα μάτσο χαρτιά και τα μετράει πάνω στο τραπέζι).

ΜΟΥΜΙΑ, χτυπώντας χαϊδευτικά την πλάτη του Χούμελ: Πόλυ! Εσύ είσαι Τζάκομπ;

ΧΟΥΜΕΛ, μιλώντας σαν παπαγάλος: Να ο Τζάκομπ! Όμορφη Πόλυ! Κρρρρ!

ΜΟΥΜΙΑ: Μπορεί να χτυπήσει το ρολόι;

ΧΟΥΜΕΛ, με κακαριστή φωνή σαν αυτή που κάνει το ρολόι όταν

πρόκειται να χτυπήσει: Το ρολόι μπορεί να χτυπήσει! (Μιμείται τον κούκο του ρολογιού). Κούκου, κούκου, κούκου...

ΜΟΥΜΙΑ, ανοίγοντας την πόρτα της ντουλάπας: Τώρα το ρολόι χτύπησε! Σήκω και μπες στην ντουλάπα, που έφαγα είκοσι πέντε χρόνια μέσα, θρηνώντας την αμαρτωλή μας πράξη. Εκεί θα βρεις ένα σκοινί, που μπορεί να παρασταίνει αυτό που στραγγάλισες τον Πρόξενο, όπως κι αυτό με το οποίο είχες σκοπό να στραγγάλισεις τον ευεργέτη σου... Προχώρα!

(Ο Χούμελ μπαίνει στην ντουλάπα).

ΜΟΥΜΙΑ, κλείνει την πόρτα πίσω του: Βάλε το παραβάν Μπένγκτσον... Το παραβάν του θανάτου!

(Ο Μπένγκτσον τοποθετεί το παραβάν μπροστά από την πόρτα).

ΜΟΥΜΙΑ: Τετέλεστα! Ο Θεός ας ελεήσει την ψυχή του!

ΟΛΟΙ: Αμήν!

(Μακρά σιωπή. Τότε εμφανίζεται η Νέα στο Δωμάτιο των Υάκινθων με το Φοιτητή. Είναι καθισμένη και αρχίζει να παίζει ένα πρελούδιο στην άρπα που μεταβάλλεται σε ακομπανιαμέντο της ακόλουθης απαγγελίας).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, τραγουδάει:

Βλέποντας τον Ήλιο, έμοιαζε στη φαντασία μου πως έβλεπα το Πνεύμα πούν' κρυμμένο.

Ο άνθρωπος πάντα θερίζει, ό,τι έσπειρε
Ευτυχισμένος είν' αυτός που δεν έπραξε κακό.

Σφάλμα που κατεργάστηκε σε στιγμή οργής
ποτέ δε γίνεται σωστό, αν προστεθεί άλλο σφάλμα.

Καλοσύνη σ' άνθρωπο, που η λύπη του πηγάζει
από δική σου πράξη, σε υπηρετεί καλύτερα.

Ο φόβος και η ενοχή έχουν το σπίτι τους μαζί:

Ευτυχισμένος πράγματι είναι ο άνθρωπος χωρίς ενοχή!

ΑΥΛΑΙΑ

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ένα δωμάτιο επιπλωμένο με μάλλον αλλόκοτο τρόπο. Η γενική εντύπωση είναι ανατολίτικη. Στο ράφι του τζακιού φαίνεται ένας τεράστιος καθισμένος Βουδδας, που στην αγκαλιά του αναπαύεται ένας βολβός. Από τον βολβό αυτό υψώνεται ο μίσχος ενός κρεμμυδιού, απλώνοντας ψηλά τη σχεδόν σφαιρική τούφα από άσπρα λουλούδια που μοιάζουν σαν άστρα.

Μια ανοιχτή πόρτα στον πίσω τοίχο, προς τη δεξιά πλευρά, οδηγεί στο Στρογγυλό Δωμάτιο, όπου κάθονται ο Συνταγματάρχης και η Μούμια. Δε σαλεύουν και δε βγάζουν λέξη. Επίσης φαίνεται ένα μέρος από το Παραβάν του Θανάτου.

Μια άλλη πόρτα, στ' αριστερά, οδηγεί στο κεφάλι και στην κουζίνα. Η Νέα (Αδέλα) και ο Φοιτητής βρίσκονται κοντά στο τραπέζι. Αυτή κάθεται στην άρπα της κι αυτός στέκεται όρθιος δίπλα της.

ΝΕΑ: Τραγουδά για τα λουλούδια μου.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αυτό είναι το λουλούδι της ψυχής σου;

ΝΕΑ: Το ένα και μοναδικό — Σ' αρέσει ο υάκινθος;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μ' αρέσει πάνω απ' όλα τα λουλούδια. Αγαπώ το παρθένο σχήμα του που σηκώνεται ίσια και λυγερά από το βολβό που ξαπλώνει στο νερό και στέλνει τις αγνά άσπρες ριζούλες του κάτω στο αχρωμάτιστο ρευστό. Αγαπώ το χρώμα του, είτε αθία άσπρο ή γλυκά κίτρινο σαν μέλι· είτε νεανικά ροζ ή ώριμα κόκκινο· μα πάνω απ' όλα αν είναι γαλάζιο — με το βαθυγάλαζο των ματιών, το γαλάζιο του πρωινού ουρανού που εμπνέει πίστη. Αγαπώ αυτά τα λουλού-

δια, το καθένα χωριστά και όλα μαζί, τ' αγαπώ πιο πολύ κι απ' τα μαργαριτάρια ή το χρυσάφι και τα έχω αγαπήσει από τότε που ήμουνα παιδί. Τα θαύμαζα πάντα, επίσης, γιατί αυτά έχουν κάθε όμορφη πιστότητα που εμένα μου λείπει... Και ακόμη...

ΝΕΑ: Τι;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Η αγάπη μου είναι χωρίς ανταπόδοση. Αυτά τα όμορφα άνθη με μισούν.

ΝΕΑ: Πώς το εννοείς;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Η ευωδιά τους, δυνατή και αγνή σαν τον άνεμο στην αρχή της άνοιξης, που έχει περάσει πάνω απ' τα χιόνια, που λιάνουν — μοιάζει να μου συγγέει τις αισθήσεις, να με κουφαίνει και να με τυφλώνει, να με σπρώχνει και να με διώχνει από το δωμάτιο, να με βομβαρδίζει με δηλητηριασμένα βέλη, που πληγώνουν την καρδιά μου κι ανάβουν φωτιά στο κεφάλι μου. Γνωρίζεις το θρύλο αυτού του λουλουδιού;

ΝΕΑ: Πες μου γι' αυτό.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ας ερμηνεύσουμε πρώτα το συμβολισμό του. Ο βολβός είναι η γη, που ξαπλώνει στο νερό ή είναι θαμμένος στο έδαφος. Από αυτόν υψώνεται ο μίσχος, ίσιος σαν τον άξονα του Σύμπαντος. Στην πάνω άκρη του παρουσιάζονται τα λουλούδια με τις έξι μυτερές άκρες, σαν τα άστρα.

ΝΕΑ: Πάνω από τη γη — τα άστρα! Τι υψηλή σκέψη! Πού τη βρήκες; Πώς την ανακάλυψες;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: 'Άσε με να σκεφτώ... Στα μάτια σου! — Είναι, γι' αυτό το λόγο, μια εικόνα του Σύμπαντος. Κι αυτός είναι ο λόγος γιατί ο Βούδδας κρατάει η γη-βολβό στην αγκαλιά του, διαλογιζόμενος σ' αυτή μ' ένα σταθερό βλέμμα, με σκοπό να μπορέσει να τη δει να εκτείνεται προς τα έξω και προς τα πάνω καθώς θα μετασχηματίζεται σε ουρανό... Αυτή η φτωχή μας γη πρέπει να μεταμορφωθεί σε ουρανό! Γι' αυτό περιμένει ο Βούδδας!

ΝΕΑ: Τώρα καταλαβαίνω... Οι κρύσταλλοι του χιονιού δεν είναι με έξι μύτες, κι αυτοί σαν τον κρίνο του υάκινθου;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: 'Έχεις δίκιο. Γι' αυτό το κρύσταλλο του χιονιού είναι ένα άστρο που πέφτει...

ΝΕΑ: Και η γάλανθος η χιονώδης είναι ένα άστρο από χιόνι που

φύτρωσε απ' το χιόνι.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αλλά το μεγαλύτερο και το πιο όμορφο από τα άστρα στο στερέωμα, ο κόκκινος και ο κίτρινος Σύριος, είναι ο νάρκισσος με τα κίτρινα και κόκκινα πέταλα, και τις έξι άσπρες κατίνες του...

ΝΕΑ: 'Έχεις δει ποτέ το άνθισμα του κρόμου του ασκαλωνικού;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αληθεια, το είδα! Κρύβει τα λουλούδια του μέσα σε μια μπάλα, μια σφαίρα, που μοιάζει με την ουράνια σφαίρα και είναι σκεπασμένη σαν κι αυτό, με άσπρα άστρα...

ΝΕΑ: Τι καταπληκτική σκέψη! Ποιανού ήτανε;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δική σου!

ΝΕΑ: 'Όχι, δική σου!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δική μας τότε! Μαζί δώσαμε γέννηση σε κάτι: Παντρευτήκαμε.

ΝΕΑ: 'Όχι ακόμη.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι άλλο μένει;

ΝΕΑ: Να περιμένουμε τη δοκιμασία που έρχεται με υπομονή!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Είμαι έτοιμος γι' αυτό. (Πάυση). Πες μου! Γιατί κάθονται οι γονείς σου εκεί τόσο σιωπηλά, χωρίς να λένε την παραμικρή κουβέντα;

ΝΕΑ: Γιατί δεν έχουν τίποτε να πουν μεταξύ τους, και γιατί κανένας δεν πιστεύει αυτό που λέει ο άλλος. Κάπως έτσι το τοποθετεί ο πατέρας μου «τι χρειάζεται να μιλά κανείς όταν δεν μπορεί να εξαπατήσει τον άλλο, όπως κι αν έχουν τα πράγματα.»

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αυτό είναι φριχτό...

ΝΕΑ: Να, έρχεται η μαγείρισα... κοίτα! Πόσο μεγάλη και χοντρή είναι!...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι θέλει;

ΝΕΑ: Να με ρωτήσει για το δείπνο... Βλέπεις, εγώ φροντίζω το σπίτι όσο η μητέρα μου είναι άρρωστη.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Εμείς πρέπει να έχουμε και το μελά της κουζίνας;

ΝΕΑ: Πρέπει να τρώμε... Κοίτα τη Μαγείρισα... Δεν μπορώ να υποφέρω το βλέμμα της...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι είδους τέρας είναι αυτή;

ΝΕΑ: Ανήκει στην οικογένεια των βαμπίρ, Χούμελ. Μας τρώει ζωντανούς.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Γιατί δεν τη διώχνετε;

ΝΕΑ: Γιατί δε θα φύγει. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε μ' αυτήν και την έχουμε εξαιτίας των αμαρτιών μας... Δε βλέπεις ότι μαραζώνουμε και χανόμαστε;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δεν τρώτε αρκετά;

ΝΕΑ: Μπόλικα πιάτα, αλλά που λείπει όλη η θρεπτική τροφή από μέσα τους. Αφαιρεί τη ζωή από το βοδινό, βράζοντάς το, και πίνει το χυμό μόνη, ενώ εμείς δεν παίρνουμε τίποτε παρά ίνες και νερό. Με τον ίδιο τρόπο, όταν έχουμε κοκκινιστό, το στύβει ώσπου το στεγνώνει. Κι ύστερα τρώει τη σάλτσα και πίνει το ζωμό η ίδια. Αφαιρεί τη δύναμη και τη νοστιμιά από το κάθε τι που αγγίζει. Τα μάτια της είναι σαν βδέλλες. Όταν πίνει τον καφέ εμείς παίρνουμε τα κατακάθια. Πίνει το κρασί και βάζει νερό στις ποτιίλιες...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πετάζτε την με τις κλοτσιές.

ΝΕΑ: Δεν μπορούμε.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Γιατί όχι;

ΝΕΑ: Δεν ξέρουμε! Αλλά αυτή δε θα φύγει! Και κανείς δεν μπορεί να κάνει τίποτε μαζί της. Μας πήρε όλη μας τη δύναμη και την έδιωξε μακριά από μας.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μ' αφήνετε να σας απαλλάξω από αυτήν;

ΝΕΑ: Όχι! Πρέπει να μείνει όπως είναι, υποθέτω. Νάτην τώρα. Θα με ρωτήσει τι θέλω για το δείπνο, και θα της πω, και ύστερα θα φέρει αντιρρήσεις, και στο τέλος θα κάνει το δικό της.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Γιατί δεν αφήνετε σ' αυτήν όλη τη φροντίδα.

ΝΕΑ: Δε θα δεχτεί.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι παράξενο σπίτι! Φαίνεται σαν στοιχειωμένο!

ΝΕΑ: Είναι! Τώρα γύρισε πίσω για να σε δει.

ΜΑΓΕΙΡΙΣΣΑ, εμφανίζεται ξαφνικά στο άνοιγμα της πόρτας ακριβώς αυτή τη στιγμή: Ουόχι, δεν είναι αυτός ο λόγος.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Βγες από δω!

ΜΑΓΕΙΡΙΣΣΑ: Όταν με βολέψει! (Παύση). Τώρα, μου ταιριάζει! (Εξαφανίζεται).

ΝΕΑ: Μη χάνεις το κέφι σου. Πρέπει να ασκήσεις την υπομονή σου. Είναι μέρος από τα βασανιστήρια που πρέπει να αντιμετωπίσουμε σ' αυτό το σπίτι. Έχουμε μια καμαριέρα, επίσης, που

πρέπει να τρέχουμε ξοπίσω της να βάλουμε το κάθε πράγμα πάλι στη θέση του.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Βουλιάζω! Cor in there! Μουσική!

ΝΕΑ: Περιμένε.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μουσική.

ΝΕΑ: Υπομονή! Αυτό ονομάζεται το Δωμάτιο του Βασανιστήριου. Είναι όμορφο να το κοιτάς, αλλά είναι γεμάτο ατέλειες...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Απίστευτο! Ακόμη και τέτοια πράγματα πρέπει να υποφέρει κανείς. Πολύ όμορφο, μόλο που είναι λίγο κρύο. Γιατί δεν έχετε φωτιά;

ΝΕΑ: Γιατί ο καπνός μπαίνει στο δωμάτιο.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Βάλτε να καθαρίσουν τις καμινάδες!

ΝΕΑ: Δεν ωφελεί. Βλέπεις αυτό το γραφειάκι;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Αξιοπρόσεκτα κομψό!

ΝΕΑ: Το ένα πόδι του όμως είναι κοντό. Κάθε μέρα βάζω ένα κομμάτι φελλό κάτω από το πόδι. Κάθε μέρα η καμαριέρα το βγάζει όταν σκουπίζει το δωμάτιο. Κάθε μέρα πρέπει να κόβω ένα καινούργιο κομμάτι. Ο κονδυλοφόρος και το μελανοδοχείο και τα δυο είναι λερωμένα με μελάνη κάθε πρωί, πρέπει να τα καθαρίζω πίσω απ' τη γυναίκα —κι αυτό είναι τόσο σίγουρο όσο ο ήλιος ανατέλλει. (Παύση). Τι χειρότερο μπορείς να σκεφτείς από αυτό;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Να παρακολουθείς το πλούσιμο. Ουφ!

ΝΕΑ: Αυτό ακριβώς πρέπει να κάνω. Ουφ!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τίποτε άλλο;

ΝΕΑ: Να ξυπνάς απ' τον ύπνο σου και να πρέπει να σηκωθείς και να κλείσεις το παράθυρο που το άφησε η καμαριέρα αμαντάλωτο.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τίποτε άλλο;

ΝΕΑ: Να ανεβαίνεις την ανεμόσκαλα για να δέσεις ένα σκοινί που η καμαριέρα έκοψε από τα παντζούρια.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τίποτε άλλο;

ΝΕΑ: Να σκουπίζεις ξοπίσω της, να ξεσκονίζεις μετά από αυτήν, ν' ανάβεις τη φωτιά ξανά, αφού αυτή πέταξε απλώς μερικά ξύλα στο τζάκι! Να παρακολουθείς την υγρασία που πρέπει να έχει το ντάμπερ στο τζάκι, να σφουγγίζεις κάθε γυαλικό να ξαναστρώνεις πάλι το βαρέλι να ανοίγεις τα μπουκάλια το

κρασί· να δεις αν τα δωμάτια αερίστηκαν· να ξαναστρώσεις το κρεβάτι· να ξεπλύνεις την καράφα το νερό γιατί είναι πράσινη από τα κατακάθια· να αγοράσεις σπύρτα και σαπούνι που λείπουν μονίμως· να καθαρίσεις τις καμινάδες και να κόψεις τα φιτίλια, για να μην καπνίζουν οι λάμπες... και για να μη σβήνουν, όταν έχουμε παρέα, πρέπει να τις γεμίζω μόνη μου...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μουσική!

ΝΕΑ: Περίμενε! Πρώτα πρέπει να κοιπάσεις, να κοιπάσεις για να κρατήσεις τη βρωμιά της ζωής σε μια απόσταση.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Είσαι όμως πλούσια και έχεις δυο υπηρέτες;

ΝΕΑ: Τι ωφελεί αυτό; Τι θα ωφελούσε να είχα τρεις; Είναι φασαρία να ζεις κι είναι φορέας που κουράζουμαι... Σκέψουν τότε να προσθέσουμε και τη νταντά!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Η μεγαλύτερη χαρά...

ΝΕΑ: Κι η πιο δαπανηρή... Αξίζει άραγε η ζωή τόση φασαρία;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Εξαρτάται από την αμοιβή που περιμένεις για τους κόπους σου. Προκειμένου να κερδίσω το χέρι σου, θα δεχόμουν ν' αντιμετωπίσω το κάθε τι.

ΝΕΑ: Μη μιλάς, έτσι. Δεν μπορείς να με πάρεις ποτέ.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Γιατί;

ΝΕΑ: Δεν πρέπει να ρωτάς. (Παύση).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πέταξες το βραχιόλι σου έξω από το παράθυρο...

ΝΕΑ: Ναι, γιατί το χέρι μου έγινε πολύ μικρό... (Παύση).

(Εμφανίζεται η μαγείρισσα με μια μοτίλια γαπωνέζικης σόγιας στο χέρι).

ΝΕΑ: Νάτην αυτή που με τρώει ζωντανή, εμένα και όλους τους υπόλοιπους.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Τι έχει στο χέρι της;

ΜΑΓΕΙΡΙΣΣΑ: Αυτή είναι η χρωματιστή μου μοτίλια, που έχει γράμματα επάνω της, που μοιάζουν με σκορπιοί. Είναι η σόγια που μετατρέπει το νερό σε ζωμό από κρέας και μπαίνει αντί για σάλτσα. Μπορείτε να κάνετε λαχανόσουπα μ' αυτό, ή ψευδοτοχελωνόσουπα, αν προτιμάτε.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Έξω από δω, εσύ!

ΜΑΓΕΙΡΙΣΣΑ: Εσείς παίρνετε τους χυμούς μας κι εμείς τους δικούς σας. Κρατάμε το αίμα για τον εαυτό μας και σας αφήνουμε το νερό με το χρώμα. Το χρώμα μετράει! Τώρα θα φύγω, αλλά αν

θέλω μπορώ να μείνω το ίδιο, όσο μ' αρέσει.

(Βγαίνει).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Γιατί πήρε ο Μπένγκτσον μετάλλιο;

ΝΕΑ: Για τις μεγάλες του αρετές.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δεν έχει ελαττώματα;

ΝΕΑ: Ναι, και μεγάλα, αλλά τα ελαττώματα σου φέρνουν μετάλλια, ξέρεις. (Χαμογελούν κι οι δύο).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Έχετε πολλά μυστικά σ' αυτό το σπίτι...

ΝΕΑ: Όπως σ' όλα τα σπίτια... επέτρεψέ μας να κρατήσουμε τα δικά μας. (Παύση).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Σ' ενδιαφέρει η ειλικρίνεια;

ΝΕΑ: Μέσα στα όρια της λογικής, ναι.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Μερικές φορές κυριεύομαι από μια τρελή επιθυμία να πω όλα, όσα σκέφτομαι... Μόλο που ξέρω πως ο κόσμος θα γινόταν κομμάτια, αν ο κανόνας ήτανε η τέλεια ειλικρίνεια. (Παύση). Παρακολούθησα μια νεκρική ακολουθία κάποια μέρα —σε μια εκκλησία— και ήταν πολύ σεμνή και όμορφη.

ΝΕΑ: Του κυρίου Χούμελ;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ναι, αυτουνού που υποκρινόταν τον ευεργέτη μου. Ένας ηλικιωμένος φίλος του μακαρίτη, έπαιζε το ρόλο του καντηλανάφτη και στεκόταν στο πάνω μέρος του φέρετρου. Εγώ εντυπωσιάστηκα ιδιαίτερα από τον αξιοπρεπή τρόπο και τα συγχινητικά λόγια του ιερέα. Μου 'ρθαν κλάματα, όλοι έκλαιγαν... Μερικοί από μας πήγαν σ' ένα εστιατόριο μετά, κι εκεί έμαθα ότι ο άνθρωπος με το θυμιατό ήταν αρκετά φίλος με το γιο του πεθαμένου.

(Η Νέα έχει καρφωμένα τα μάτια της πάνω του προσπαθώντας να βγάλει νόημα απ' τα λόγια του).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Έμαθα, επίσης, ότι ο πεθαμένος είχε δανειστεί χρήματα από τον αφοσιωμένο φίλο του γιου του... (Παύση). Και την άλλη μέρα συνελήφθη για κατάχρηση των αφιερωμάτων της εκκλησίας. Δεν είναι όμορφο;

ΝΕΑ: Ω!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ξέρεις τι σκέφτομαι για σένα τώρα;

ΝΕΑ: Μην το λες, αλλιώς θα πεθάνω!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Πρέπει, γιατί μπορεί να πεθάνω εγώ!

ΝΕΑ: Μόνο στο φρενοκομείο λες όλα όσα σκέφτεσαι...

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ακριβώς! Ο πατέρας μου πέθανε σ' ένα τρελοκομείο.
ΝΕΑ: Ήταν άρρωστος;

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Όχι, ήταν εντελώς καλά και παρ' όλα αυτά ήταν τρελός. Το ξέσπασμα έγινε στο τέλος, κάτω από αυτές τις συνθήκες. Σαν όλους μας περιστοιχίζοταν από ένα κύκλο γνωριμιών, τις οποίες ονόμαζε φίλους, χάριν ευτυχίας, και ήταν μια μεγάλη φάρα παλιανθρώπων, όπως είναι οι περισσότεροι άνθρωποι. Έπρεπε να έχει, όμως, μια παρέα, γιατί δεν μπορούσε να κάθεται ολομόναχος. Όπως ξέρεις κανείς δε λείπει στους ανθρώπους τι σκέφτεται γι' αυτούς, κάτω από κανονικές συνθήκες και φυσικά κι ο πατέρας μου δεν το 'κανε. Ήξερε ότι ήταν φαύλος, και ήξερε την πλήρη έκταση της κακοπιστίας τους, αλλά επειδή ήταν σοφός άνθρωπος και καλοαναθετραμμένος, παρέμεινε πάντα ευγενής. Μια μέρα έδωσε ένα μεγάλο πάρτι... Ήτανε βράδυ, φυσικά, και ήταν κατάκοπος ύστερα από δουλειά μιας σκληρής μέρας. Τότε, η ένταση να κρατήσει τις σκέψεις του μέσα του, καθώς έλεγε ένα σωρό βλακείες στους καλεσμένους του... (*Η Νέα είναι φανερά σοκαρισμένη*). Λοιπόν, ενώ ήταν ακόμη στο τραπέζι, χτύπησε να σωπάσουν, ύψωσε το ποτήρι του κι άρχισε να μιλάει... Τότε κάτι χαλάρωσε τη σκανδάλη, και στον μακρύ λόγο του ξεγύμνωσε τη συντροφιά λίγο λίγο, τον ένα μετά τον άλλο, λέγοντάς τους όλα, όσα ήξερε, για τις βρωμιές τους. Στο τέλος, όταν κουράστηκε εντελώς, κάθισε πάνω στο ίδιο το τραπέζι και είπε σε όλους να πάνε στο διάολο!

ΝΕΑ: Ω!

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ήμουν παρών, και δε θα ξεχάσω ποτέ τι συνέβη μετά απ' αυτό. Οι γονείς μου κάναν καβγά, οι καλεσμένοι όρμησαν στις πόρτες, και τον πατέρα μου τον πήγαν στο τρελοκομείο, όπου πέθανε! (*Παύση*). Να μένεις σιωπηλή τόσο πολύ, είναι σαν να αφηνείς το νερό να λιμνάζει ώσπου να γίνει γλίτσα. Αυτό συνέβη και σ' αυτό το σπίτι. Και μ' όλα αυτά το νόμιζα για τον παράδεισο τον ίδιο, όταν σε είδα να μπαίνεις την πρώτη φορά... Ήταν μια Κυριακή πρωί, και στεκόμουν και κοιτούσα σ' αυτά τα δωμάτια. Εδώ είδα τον Συνταγματάρχη, που δεν ήταν Συνταγματάρχης. Απέκτησα ένα γενναιόδωρο ευεργέτη, που ήταν ληστής και έπρεπε να πάει να κρεμαστεί. Είδα μια

μούμια που δεν ήταν μούμια και μια παρθένα —τι να πει κανείς για παρθενιά, μια κι ήρθε η κουβέντα... Πού βρίσκεται η ομορφιά; Στη φύση, και στο μυαλό μου, όταν φοράει τα κυριακάτικα ρούχα του. Πού βρίσκουμε την τιμή και την πίστη; Στα παραμύθια και στην παιδική φαντασία. Πού μπορώ να βρω κάτι, που να κρατάει την υπόσχεσή του; Μόνο στη δική μου φαντασία!... Τα λουλούδια σου με δηλητηριάσανε και τώρα εκτοξεύω το δηλητήριό τους πίσω σε σένα... Σου ζήτησα να γίνεις γυναίκα μου, σ' ένα σπίτι γεμάτο ποίηση και τραγούδι και μουσική και τότε εμφανίστηκε η Μαγειρίσσα... Sursum Corda! Προσπάθησε άλλη μια φορά να βγάλεις φωτιά και πορφύρα από τη χρυσή άρπα... Προσπάθησέ, στο ζητώ, σε ικετεύω γονατιστός... (*Καθώς αυτή δεν κινείται*). Τότε πρέπει να το κάνω εγώ! (*Σηκώνει την άρπα αλλά είναι ανίκανη να κάνει τις χορδές να βγάλουν ήχο*). Έγινε κουφή και μουγγή! Μόνο σκέψου, πως και το πιο όμορφο λουλούδι, απ' όλα, μπορεί να είναι τόσο δηλητηριώδες —ότι μπορεί να είναι πιο δηλητηριώδες από οποιοδήποτε άλλο... Πρέπει να υπάρχει κατάρρα σ' όλη τη δημιουργία και τη ζωή την ίδια... Γιατί δε θέλεις να γίνεις γυναίκα μου; Γιατί η ίδια η πηγή της ζωής μέσα σου έχει αρρωστήσει... Τώρα μπορώ να νιώσω πως αυτή η βαμπίρ στην κουζίνα βυζαίνει τους χυμούς της ζωής μου... Πρέπει να είναι λάμια, μια απ' αυτές που βυζαίνουν το αίμα των παιδιών. Πάντοτε στα καταλύματα των υπηρετριών συμβαίνει να ρουφάνε το σπέρμα των παιδιών, αν δεν έχει αρχίσει από την κρεβατοκάμαρα... Υπάρχουν δηλητήρια που τυφλώνουν, κι άλλα που ανοίγουν τα μάτια σου πιο πλατιά. Εγώ πρέπει να γεννήθηκα μ' αυτό το δεύτερο είδος δηλητήριο, φοβούμαι, γιατί δεν μπορώ να δω ό,τι είναι άσχημο σαν όμορφο ή να πω το κακό καλό —δεν μπορώ! Λεν πως ο Ιησούς Χριστός κατέβηκε στην Κόλαση. Αναφέρεται απλώς στις περιπλανήσεις του στη γη— στην κάθοδό του σ' αυτό το τρελάδικο, αυτή τη φυλακή, αυτό το νεκροτομείο, τη Γη. Οι τρελοί τον σκοτώσανε όταν αυτός ήθελε να τους ελευθερώσει, αλλά τους ληστές τους άφησαν ελεύθερους. Στο ληστή πάντα δίνουνε συγγνώμη! Αλίμονο. Αλίμονο σε όλους μας! Σωτήρα του Κόσμου, σώσε μας χανόμεστε!

(*Προς το τέλος του λόγου του Φοιτητή, η Νέα πέφτει όλο και*

περισσότερο. Μοιάζει να πεθαίνει. Στο τέλος καταφέρνει να φτάσει το κουδούνι και να καλέσει τον Μπένγκτσον που μπαίνει αμέσως).

ΝΕΑ: Φέρε το παραβάν! Γρήγορα! Πεθαίνω! (Ο Μπένγκτσον πάει και φέρνει το παραβάν, το ανοίγει και το τοποθετεί έτσι που η Νέα να είναι εντελώς κρυμμένη πίσω του).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Ο ελευθερωτής πλησιάζει! Καλώς όρισε, εσύ χλωμέ και ευγενική! Κοιμήσου, όμορφο δυστυχισμένο και αθώο πλάσμα, που δεν έκανες τίποτα για να αξίζεις αυτά που υποφέρεις! Κοιμήσου χωρίς να ονειρεύεσαι και όταν ξυπνήσεις πάλι —είθε να σε χαιρετήσει ένας ήλιος που δε θα καίει, φίλοι χωρίς κηλίδες, αγάπη χωρίς ψεγάδι!... Εσύ σοφέ κι ευγενική Βούδδα, που κάθεσαι περιμένοντας εκεί να δεις έναν ουράνιο βλαστό από αυτή τη γη, προίκισέ μας με υπομονή, την ώρα της δοκιμασίας και με αγνότητα θέλησης, έτσι που η ελπίδα σου να μην ντροπιαστεί!

(Οι χορδές της άρπας ηχούν απαλά και ένα λευκό φως χύνεται μέσα στο δωμάτιο).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ, τραγουδώντας:

Βλέποντας τον Ήλιο, έμοιασε στη φαντασία μου
πως έβλεπα το Πνεύμα που 'ναι κρυμμένο.

Ο άνθρωπος πάντα θερίζει ό,τι έσπειρε.

Ευτυχισμένος είν' αυτός που δεν έπραξε κακό.

Σφάλμα που κατεργάστηκε σε στιγμή οργής
ποτέ δε γίνεται σωστό, αν προστεθεί άλλο σφάλμα.

Καλοσύνη σ' άνθρωπο, που η λύπη του πηγάζει
από δική σου πράξη, σε υπηρετεί καλύτερα.

Ο φόβος και η ενοχή έχουν το σπίτι τους μαζί.

Ευτυχισμένος πράγματι είναι ο άνθρωπος χωρίς ενοχή!

(Ένας αδύνατος βόγκος ακούγεται πίσω από τη σκηνή).

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Εσύ φτωχό παιδάκι —εσύ παιδί ενός κόσμου αυταπάτης, ενοχής, ταλαιπωρίας και θανάτου —ενός κόσμου συνεχούς αλλαγής, απογοήτευσης και πόνου— είθε ο Κύριος στους Ουρανούς να φανεί σπλαχνικός μαζί σου, στο ταξίδι σου!

Το δωμάτιο ολόκληρο εξαφανίζεται και στη θέση του εμφανίζεται το νησί του θανάτου του Μπαϊκλιν. Απαλή μουσική και ήσυχη που φέρνει ευχάριστα αναπόληση ακούγεται απέξω.